

AKTUALNO Vprašanje

Lani je delalo na Gorenjskem v 11 mladinskih delovnih brigadah okoli 730 mladink in mladincev, ki so s svojim delom ustvarili nad 7 milijonov din vrednosti. Mladina se je v brigadah na splošno dobro počutila, motilo pa jo je, ker prav do zadnjega ni vedela, pri gradnji katerih objektov bo sodelovala.

Povprašali smo na Okrajnem komiteju LMS v Kranju, kaj bodo letos gradili mladinci in mladinke in kdaj bodo odšle na delo prve brigade.

1. aprila letos bo odšla prva brigada kmečke mladine na otok Stenjak. Mladina bo skušala urediti otok že do šolskih počitnic, tako da bodo otroci lahko že letos letovali na otoku. Dalje bo mladina, verjetno s

sodelovanjem vojske, gradila 14 km dolgo cesto čez Petrovo brdo. S to cesto bo Gorenjska po najkrajši poti povezana s Primorsko. Okoli 250 mladincev bo gradilo športno igrišče v Kranju, v kolikor bodo na razpolago denarna sredstva. Druga skupina bo pomagala graditi okoli 6 km dolgo cesto pri Sk. Luki, nekaj mladine bo delalo tudi v Predvoru, razen tega pa bo še nekaj manjših delovnih akcij, kjer bo sodelovala mladina z Gorenjsko.

Dosej se je v brigade prijavilo okoli 300 mladincev in mladink.

Lj.

IZID NAGRADNEGA ŽREBANJA

1. Torta (Kuljič, Tržič) in steklenica vina (Vino, Kranj): Ferlan Franc, Dol Dobrava 1, Gorenja vas — 2. steklenica likerja (Društvo upokojencev, Kranj): Perne Matevž, Dobravsko 4, Javornik — 3. torta (Slaščičarna, Kamnik) in 6 čajnih skodelic (Keramična ind. Kamnik): Bolka Marija, Zalog 3, Komenda — 4. parna undulacija (Teran, Naklo): Pogačar Franc, Redica 143, Bled — 5. damska bareta (Sešir, Skofja Loka) in 10 kavnih skodelic (Keram. ind. Kamnik): Humer Jurij, Vinčariji 8, Skofja Loka — 6. hladna undulacija (Mestna brivnica, Kranj): Grkman Janez, Poženek 25, Cerknje — 7. hladna undulacija (Mestna brivnica, Kranj): Rozman Jože, Moše 19 p. Smlednik — 8. steklenica žganja (Vino, Jesenice) in steklenica vina (Vino, Kranj): Mulej Ivana, Laški Rovt 25, p. Boh. Bistrica — 9. steklenica žganja (Vino, Jesenice) in steklenica vina (Vino, Kranj): Zakotnik Franc, Dorfarje 32, Zabnica — 10. steklenica žganja (Vino, Jesenice) in steklenica vina (Vino, Kranj): Lužnik Ivo, Selo 19, Žirovnica — 11. torta (Mestna slastičarna, Kranj): Poljanec Janez, Cerknje 77 — 12. steklenica jajčnega likerja (»Krona«, Sk. Loka): Komar Pavla, Gospodarska 30, Jesenice — 13. steklenica jajčnega likerja (»Krona«, Skofja Loka): Zagar Alojz, Ilovka 9, Kranj — 14. topolska salama (Meso, Kamnik): Grilc Peter, Klanc 32, Kranj — 15. steklenica likerja in steklenica vina (»Planinka«, Kamnik): Kovačič Stane, Sv. Duh 19, Skofja Loka — 16. karton žepnih robcev (»Inteks«, Kranj): Suštar Marija, Podbreze 4 p. Duplje — 17. steklenica likerja (Restavracija Kranj): Ajdovec Leopold, Britof 114 p. Kranj — 18. par napenjačev (Usnje, Kranj) in steklenica vina (Vino, Kranj): Rogelj Ivan, Primskovo 181, Kranj — 19. steklenica likerja »Pri Jerci«, Gorenja Sava: Bernard Julka, Hosta 2, Skofja Loka — 20. otroški stol in deska za rezanje mesa (Rola, Kranj): Cof Franc, Dorfarje 24, Zabnica — 21. usnjeni podplati (Standard, Kranj): Naglič Miha, Zg. Bela 7 Predvor — 22. ogledalo (Steklarstvo, Kranj) in steklenica vina (Vino, Kranj): Korintnik Ciril, Klanc 28 Komenda — 23. 1,5 l sadjeve (Markelj, Otoče): Simunac Heda, Koroška 18, Kranj — 24. steklenica likerja (»Pri pošti«, Tržič): Zaplotnik Pavel, Lužje 40, Senčur — 25. steklenica likerja (Prehrana, Tržič) in steklenica vina (Vino, Kranj): Rajgelj Alojz, Sutna 6 p. Zabnica — 26. termofor (Sava, Kranj): Miklavčič Ivan, Cerknje 90 — 27. vinski servis (Zeleznina, Radovljica): Kopča Marija, Zg. Brnik 84 p. Cerknje — 28. steklenica likerja (Evropa, Kranj): Burgar Ana, Britof 62, Kranj — 29. liter žganja (Potočnik, Bistrica) in steklenica vina (Vino, Kranj): Kokalj Anton, Sr. Bitnje 19, Zabnica — 31. dve buteljki vina (Kraj. gostilna Kamna gorica) in 10 kavnih skodelic (Keramična ind. Kamnik): Krek Janez, Davča 76, Zeleznični — 32. steklenica silovke (Vino, Bled) in steklenica vina (Vino, Kranj): Brohl Jože, Hotemože 31, Senčur — 33. steklenica silovke (Vino, Bled) in buteljka vina (Triglav, Radovljica): Kovač Anton, Koprivnik 33 p. Boh. Bistrica — 34. steklenica silovke (Vino Bled) in buteljka vina (Triglav, Radovljica): Bogataj Alojz, Kopačnica 15 p. Gorenja vas — 35. moška srajca (»Pri Kranju«, Kranj): Markelj Alojz, Boh. Bela 46 — 36. blazina za stol (Tapetništvo, Kranj): Perne Janez, Sebenje 7 p. Križe — 37. sobni stol (Mirko Ješe, Podmart): Jenko Franc, Matvije 53 p. Smlednik — 38. gnat (Mesarsko podjetje OZZ, Skofja Loka): Ješe Ignac, Koroška cesta 7 Tržič — 39. moška srajca (Manufakturna pri mostu, Skofja Loka): Por Janez, Dvorje 45 p. Cerknje — 40. 2,70 kg sira (Mlekarica, Cirče): Hrastar Zvonko, Mojstrana 46 — 41. garnitura gumbov (Tovarna gumbov, Kamnik): Bukovnik Anton, Jezersko 77 — 42. gnat (Mestna klavirica, Kranj): Subič Anton, Zeleznički 26 — 43. 2 vreči cementa (»Gorenje« Radovljica): Rozman Janez, C. Cirila Tavčarja 3, Jesenice — 44. 2 vreči cementa (»Gorenje« Radovljica): Teran Jože, Praprotna polica 30, Cerknje — 45.

2 vreči cementa (»Gorenje« Radovljica): Ferdinand Janez, Gorenja vas 100 — 45. gnat (Mesarija, Bled): Eniko Matilda, Jarča dolina 11, Ziri — 47. 2 buteljki vina (Triglav, Radovljica) in 10 kavnih skodelic (Ker. ind. Kamnik): Osretkar Antonija, Kalvarija 6, Kranj — 48. flanelasta rjava (Tkalcnica, Otoče): Rangus Blaž, Reginčeva 13, Kranj — 49. flanelasta rjava (Tkalcnica, Otoče): Potrata Milena, Lesce 76 — 50. flanelasta rjava (Tkalcnica, Otoče): Mencinger Frančiška, Boh. Bistrica 8 — 51. flanelasta rjava (Tkalcnica, Otoče): Peterle Leon, Podgora 10, Gorenja vas — 52. flanelasta rjava (Tkalcnica, Otoče) in 10 kavnih skodelic (Ker. ind. Kamnik): Stelle Anton, Tunjiška c. 13, Kamnik — 53. flanelasta rjava (Tkalcnica, Otoče) in 10 kavnih skodelic (Ker. ind. Kamnik): Lebar Stanko, Britof 92, Kranj — 54. garnitura ročnega orodja (Tovarna kos in srpov, Tržič): Zorman Janez, Senčur 252 — 55. garnitura poljedelskega orodja (Tovarna kos in srpov, Tržič): Baloh Franc, Moste 37, Žirovnica — 56. garnitura poljedelskega orodja (Tovarna kos in srpov, Tržič): Krajk Frančka, Godešič 7, Skofja Loka — 57. kilogram volne (Predilnica, Begunje): Varel Jože, Kamna gora 50 — 58. kilogram volne (Predilnica, Begunje): Kraus Angel, Bistrica 33, Tržič 59. 2 metre popelina za moško sračo (Inteks, Kranj): Keršič Jože, Vodice 51 — 60. mesoreznicna (Oprema, Kranj): Cvirk Lovrenc, Adergas 7, Cerknje — 61. kilogram čokolade (Tovarna čokolade, Lesce): Sliber Jakob, Mošnje 4, Radovljica — 62. kilogram čokolade (Tovarna čokolade, Lesce): Bučan Alojz, Britof 104, Kranj — 63. moški klobuk (Sešir, Skofja Loka): Frelih Brigita, Martinj vrh 38, Zeleznični — 64. stol (Stol, Kamnik): Vidic Stefan, Podgorje 106, Kamnik — 65. stol (Stol, Kamnik): Sparovec Jožeta, Zvirče 23, Križe — 66. univerzalna drobljalka (Zeleznina, Skofja Loka): Frelih Marija, Primskovo 74, Kranj — 67. ženski pulover in dva prtička (Elita, Kranj): Koželj Ana, Primskovo 24, Kranj — 68. suhe meso (Mesarsko podjetje, Naklo) in dve vazi (Keramična ind. Kamnik): Kotnik Marija, Tomšičeva 24, Kranj — 69. 500 kg premoga (Kurivo, Kranj): Uršič Franc, Primskovo 24, Kranj — 70. 500 kg premoga (Kurivo, Kranj): Dovič Marta, Podgorje 1, Jesenice — 71. ležalni stol (Izbira, Lesce): Tišler Janez, Vodice 3, Brezje — 72. ležalni stol (Roleta, Kranj): Hribar Martin, Podkoren 27, Kranjska gora — 73. moška srajca (Pleterina, Kranj): Timpič Florjan, Jelendol 99, Tržič — 74. okovje za smuči (Plamen, Kropa): Ažman Franc, Suha 6, Kranj — 75. sobni stol (Ciril Markelj, Otoče): Svetelj Franc, Podgorje 45, Kamnik — 76. kuhinjski stol (Ramšak, Otoče): Vidmar Ignac, Primskovo 14, Kranj — 77. okvir za otomanico (Šivic, Brezje): Kos Jaka, Savsko nabrežje 22, Jesenice — 78. blago za žensko obleko (Preskrba, Tržič): Vovk Jože, Jezersko 101 — 79. pohištveno okovje (Tovarna gumbov, Kamnik): Zagar Vinko, Hotemaže 38, Senčur — 80. namizni prti (Induplati, Jarše): Grilc Anton, Stefaničeva 3, Cerknje — 81. vetrni jopič (Induplati, Jarše): Medvešček Lado, Titov trg 6, Kranj — 82. dinamo za kolo (Iskra, Kranj): Kepic Marinka, Senčur 261 — 83. garnitura okovja (Okovje, Kamna gorica): Pintar Anton, Globoko 6, Radovljica — 84. pleskanje garniture pohištva (Soboplesk, Kranj): Debevec Franja, Kamnik — mesto 10 — 85. pleskanje garniture pohištva (Pleskarstvo, Kranj): Uršič Jože, Vrhpolje 21, Kamnik — 86. par moških čevljev (Planika, Kamnik): Smolej Miha, Dobravsko vas 14, Javornik — 87. ženska svilena bluza (Gorenjska oblačilnica, Kranj): Stefe Vinko, Tenetišče p. Golnik — 88. otoman (Tapetništvo, Radovljica): Draksler Amalija, Drulovka 29, Kranj — 89. radioaparat znamenske »Vesna M 56«: Sink Jože, Moše 5 p. Smlednik — 90. moško kolo znamenske »Rog«: Brezar Mici, Zabukovje 8, p. Besnica.

Izžrebanci lahko dvignejo dobitke oziroma nakazila v naši upravi v Kranju, Koroška 6, od 15. t. m. naprej od 7. do 14. ure. Dobjite hraniemo deloma v upravi, deloma pa so še pri darovalcih, kjer jih izžrebanci lahko dobijo s potrdilom.

GLAS GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETNO X. — ST. 21 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 15. MARCA 1957

RAKO SE BOMO PRIPRAVILI na kongres in volitve delavskih svetov

Pred proizvajalci in upravljalci sta letos dva pomembna dogodka: kongres delavskih svetov in volitve v delavske svete.

V dneh od 25. do 27. junija letos, ko bo zasedal kongres delavskih svetov Jugoslavije, bo poteklo ravno 7 let, od kar je Zvezna skupščina sprejela zakon o delavskem samoupravljanju. Delavsko samoupravljanje je postalno matica socialističnih odnosov. Samoupravljanju v gospodarstvu je sledila uvedba družbenega upravljanja še na drugih področjih: v socialnem zavarovanju, zdravstvu, šolstvu, kulturi, na področju stanovanj, trgovine in tako dalje.

Sedemletna praksa delavskih svetov nam je dala oblibico izkušenj. Razvojni proces samoupravljanja pa je odkril tudi vrsto novih pojavitv in problemov, ki jih zakonodajalec še ni mogel registrirati. Ta vprašanja naj bi proučil kongres in s tem opravil svojo poglavino naloga, ker bi s tem pripravil tla za nadaljnjo, še izdatnejšo sprostitev ustvarjalnih sil. Hkrati bo kongres delavskih svetov seveda tudi zelo pomemben mednarodno politični dogodek.

Uspeh kongresa je razumljivo odvisen od prav, posebno v podjetjih, zlasti še zato, ker do sedaj skoraj ni bilo organa, ki bi sistematično, vsestransko, predvsem z družbeno ekonomskimi in političnimi plati proučeval delavsko samoupravljanje. Delavski sveti, organizacije SZDL, sindikati, ljudski odbori, gospodarske zbornice in združenja na področju delavskega samoupravljanja in analizirali probleme tako, da bi hkrati odkrivali perspektive za razvoj. Med problemi, ki jih kaže temeljito proučiti, so, denimo, materialna osnova delavskega samoupravljanja, metode dela organov samoupravljanja, odnos podjetja do komune, odnos podjetja do državne uprave, odnos organov samoupravljanja do uprave podjetja, samoupravljanje in izpopolnjevanje organizacije dela v proizvodnji, specifični problemi samoupravljanja v posameznih gospodarskih vejah (gradbeništvo, gostinstvo, trgovina, obrt itd.). Iz kranjskega okraja, kjer je delavsko samoupravljanje spričo industrijske razvitalosti Go-

Ni jim bil mar ne potrošnik ne zaslugek

Svet za turizem in gostinstvo OLO je ostro obsodil slabo delo gostinskih in trgovskih podjetij v »Planiškem tednu«

Svet za turizem in gostinstvo OLO je v sredo popoldne kritično ocenil turistično gostinsko delo v »Planiškem tednu«. V razpravi sta sodelovala tudi predsednik OLO Miran Košmelj in predsednik Komiteata za turizem LRS dr. Danilo Dougan.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Sem in tja po Tržiču

Prva in druga slika zgoraj — novi Tržič. Spodaj levo: v starem Tržiču med starimi hišami voda drvi. Spodaj desno: prizor iz dalmatinskega mesteca? Ne — to je tudi v Tržiču. Našemu fotoreporteru ju so povedali, da otroci otroškega vrta sami skrbijo za oslikavo, Joško pa že tri leta vozi z njim po cestah

Ob 10-letnici kranjskega Aero-kluba »Stane Zagor« smo obiskali tovarisko Baldomirja Bizjaka, ki so mu letos člani že tretjič zaupali predsedniško mesto.

»Naša organizacija ima v primerjavi z drugimi zelo malo članov,« je dejal tovariš Bizjak. »Njihovo število se giblje približno med 60 in 100. Zaradi tega nam marsikdo očita, da nismo množični. To pa je krivично, kajti če bi šteli vse tovariše, ki smo jih v tem času izšolali, bi ta številka narasla na 400.«

»Koliko jadrinalnih pilotov in koliko padalcev ste torej že vzgojili?«

»Okoli 150 padalcev in prav toliko jadrinalnih pilotov. Po pet

jih vsako leto odide v JLA k letalcem na odsluženje vojaškega roka.«

»Kakšne so naloge klubu?«

»Svojim članom mora nuditi solidno teoretično znanje za šolanje v letalskem centru v Lesčici. Vsako leto organiziramo dva tečaji. Približno 20 jih obiskuje tečaj za jadralce, 20 pa padalci tečaj.«

»Se člani udeležujejo tekmovanj in kakšne rezultate so do sedaj dosegli?«

»Sodelujemo na vseh tekmovanjih. Padalec Rudi Skofic si je priboril zlato C značko in je prvi v Sloveniji ter osmi v Jugoslaviji. Lani se je udeležil tudi svetovnega prvenstva v

Moskvi. Med državnimi reprezentanti je tudi padalka Ivanka Dolenc, ki je osvojila srebrno C značko.«

»Povejte še nekaj o načrtih vašega kluba in o težavah, ki jih morate premagavati!«

»Letos nameravamo organizirati spominski tekmovanje za prehodni pokal »Staneti Zagorja mlajšega. Končno nam je le uspelo, da smo dobili svoje prostore, ceprav skromne. V prizadovanjih za afirmacijo kluba pri ljudeh nismo našli dovolj razumevanja. Le malo se jih zaveda, da naša naloga ni samo športna dejavnost, temveč predvsem tehnična vzgoja širšega kroga mladih za vojno in civilno letalstvo.«

naš razgovor

V 10 LETIH SMO IZŠOLALI 300 PADALCEV IN JADRINALNIH PILOTOV

Ob 10-letnici kranjskega Aero-kluba »Stane Zagor« smo obiskali tovarisko Baldomirja Bizjaka, ki so mu letos člani že tretjič zaupali predsedniško mesto.

»Naša organizacija ima v primerjavi z drugimi zelo malo članov,« je dejal tovariš Bizjak. »Njihovo število se giblje približno med 60 in 100. Zaradi tega nam marsikdo očita, da nismo množični. To pa je krivично, kajti če bi šteli vse tovariše, ki smo jih v tem času izšolali, bi ta številka narasla na 400.«

»Koliko jadrinalnih pilotov in koliko padalcev ste torej že vzgojili?«

»Okoli 150 padalcev in prav toliko jadrinalnih pilotov. Po pet

TE DNI PO SVETU

Δ Jugoslovanska parlamentarna delegacija, ki se pod vodstvom predsednika Zvezne skupščine Moše Pijade te dni mudi v Veliki Britaniji, je bila v torki gost na kosiču, ki ga je njej na čast privedlo društvo tujega tiska v Londonu. Povabljenih je bilo nad 200 ljudi, ki so našo delegacijo toplo pozdravili.

Moša Pijade je v obširnejšem govoru pojasnil načela jugoslovanske notranje in zunanje politike, potem pa je odgovarjal na številna vprašanja novinarjev.

Moša Pijade je med drugim dejal: »Mi v Jugoslaviji bomo ostali zvesti politiki dejavne mirljubne koeksistence in zato dosledno izven blokov in menimo, da tudi tista mednarodna dejanja, ki so v zadnjem času zadača največ udarcev takih koeksistenc, niso pokopala te važne manifestacije sodobnega mednarodnega življenja, pač pa so nasprotne še bolj potrdila njeno vrednost, in sicer prav s tem, da so poslabšala mednarodne odnose.«

Δ Ameriška vlada je predložila kongres Štiri zakone, s katerimi bi se lahko občutno izboljšal položaj ameriških črncev. V dobro ponosenih krogih prevladuje mnenje, da bo v kratkem sprejeta zakonodaja o zaščiti državljanških pravic, s čimer bi bil zlomljen 70-letni odpor zagovornikov plemenškega razlikovanja.

Δ Generalni sekretar Združenih narodov Dag Hammarskjöld je odpotoval v Kairo, kjer bo razpravljal o položaju v zvezi z Gazo. Pravijo, da bo v Egiptu ostal tako dolgo, dokler bo to potrebno. Hammarskjöldov pomočnik Burch se je sestal s predsednikom egiptovske republike Naserjem in posesnikom Izjavil, da bo Egipt kmalu prevzel upravo Gaze in da bodo čete OZN v celoti sodelovali z egiptovsko upravo.

Δ Jordanska vlada je odpovedala pogodbo z Veliko Britanijo iz leta 1948. Britanske čete, ki so bile razmeščene v Jordaniji na podlagi te pogodbe, se bodo umaknile iz dežele najpozneje v šestih mesecih. Ko je predsednik jordanske vlade Sulejmán Nabulsi objavil novinarjem odpoved pogodbe, je dejal: »To je najsrčnejši trenutek v mojem življenju. Britanci se bodo morali torej umakniti tudi iz Jordanije.«

Δ V Franciji stavajo poštari, uslužbenici civilnega letalskega prometa, rudarji nekaterih rudnikov in železničarji. Stavka nad pol milijona delavcev, združenih v štirih velikih sindikalnih organizacijah. Stavkajoči terjajo povisjanje plač.

Δ V Bostonu je v 68. letu starosti umrl ameriški admiral Richard Byrd, znanični polarni raziskovalec. Bil je prvi človek, ki je preletel Severni in Južni tečaj.

Δ Podpredsednik ZDA Nixon, ki je prisostvoval proglašitvi neodvisnosti črnske države Gane, bivše angleške kolonije Zlate obale, je za tem odpotoval v Abisinijo, kjer se je razgovarjal z etiopskim cesarjem, predsednikom vlade ter zunanjim in obrambnim ministrom. Poročajo, da so ZDA zahtevali od Etiopije, naj ustanovi vojaška oporišča na Rdečem morju južno od Egipta. Iz Addis Abebe je podpredsednik Nixon odpotoval v Sudan. V sudanskem glavnem mestu Khartumu so uveljavili posebne ukrepe, da bi ohranili red za časa njegovega obiska.

Δ V Berlinu so podpisali sporazum o razporeditvi sovjetskih čet v Vzhodni Nemčiji. Sporazum sta s sovjetske strani podpisala zunanjji minister Gromiko in obrambni minister Zukov, z vzhodnonemške strani pa ministra Bolz in Stoff. Po podpisu je maršal Zukov izjavil, da bodo zaradi varnosti socialističnega tabora sovjetske oborožene sile še nadalje ostale v Vzhodni Nemčiji.

Izdaja Casopisno založniško in tiskarsko podjetje »Gorenjski TISK« / Direktor Slavko Beznik / ureja Uredniški odbor - odgovorni Urednik Miroslav Zakrajsek / Telefon Urednistva ST. 475, 397 - Telefon UPRAVE ST. 475 / Tekoci račun pri Komunalni banki v Kranju 61-KB-1-Z-135 / Izjava ob ponedeljkih in petkih / Letna naročnina 600 dinarjev, meščana 50 dinarjev

KAJ SODIMO O...

Življenju beguncev v inozemstvu

14. oktobra lani so šli čez mejo trije Kranjčani, ki so se 17. januarja letos spet vrnili v domovino. Med drugim so povedali tudi tole:

ANTON PERSIĆ: »Verjel sem lepim besedam svojim kolegov v drugih ter si predstavljal, da bom lahko v Avstriji manj delal in več zaslužil. Po prihodu v Avstrijo smo bili 14 dni v zaporu, nato so nas poslali h kmetom. Spoznal sem, da ni res, kar so doma ljudje govorili. Iskal sem si dela drugod, da bi kaj več zaslužil, vendar tamkajšnje vodstvo ni privolilo v to zaposlitve. Pri kmetu sem delal za placo, s katero se ne da živeti. Razen tega gledajo tam na naše ljudi zviška in nas zapostavljajo...«

STEFAN JAKOPANEC, prav tako iz Kranja, med drugim pravi takole: »Po polurnem bivanju v Avstriji so nas odpeljali v zapor, kjer smo bili 14 dni. Potem so nas poslali na delo h kmetom. Že v zaporu smo sklenili, da se takoj, ko bo močo, vrнем domov...«

DRAGO DOMITROVIĆ iz Gorenje Save v Kraju pa pripoveduje: »Ko so prišli po nas kmetje, sem imel občutek, da sem v suženjski dobi. Kmet-

je so se umaknile iz Gaze in področja Akabe, z zadnjih delov egipt. ozemlja, ki so ga še držale v svojih rokah. Resolucijam Generalne skupščine je tako zadoščeno, ni pa še s tem rešeno zamotano stanje na Blížnjem vzhodu.

Bilo bi preveč preprosto, če bi pričekovali, da bo zdaj zavral mir v tem delu sveta in da se bodo VSI, ki jim je kaj do Blížnjega vzhoda, ISKRENO lotili reševanja trdega orha. Prej je treba računati, da tisti, ki so tvegali celo vojni požar, da bi obrnili sueško pravdo sebi v korist, tudi zdaj še niso vrgli puške v korozo in se odrekli svojim koristim na Blížnjem vzhodu. Tako ne bo nič čudnega, če bo namesto mirnega in sporazumnega urejanja sporov prišlo še večkrat do zastojev, zapletov in morda tudi kriz na tem področju, saj je položaj na Blížnjem vzhodu še vse preveč prepletan z nasprotij, da bi ga lahko mahoma razvozali.

Tako je treba gledati tudi na trenutni nesporazum glede Gaze. Israel je ob umiku iz Gaza

LJUDJE IN DOGODKI

NAPETOST V GAZI

postavil pogoje, naj bi egiptovske čete ne zasede področja. Izraelske zahteve so naleteli na podporo tudi pri nekaterih zahodnih državah, od katerih se je vedno ogrela za kanadski predlog, naj bi Gazo internacionalizirali. Israel trdi, da bi tako preprečili vpade arabskih komandosov smrti na izraelsko ozemlje in s tem tudi izraelske »maščevalne« potobe na egiptovsko ozemlje. Točka ali to ne velja prav tako za vso ostalo egiptovsko-izraelsko mejo in ne samo za ozek mejni pas ob Gazi? In končno, ali je res treba s silo odgovoriti na morebitne egiptovske izpade? Za arabske »vpade«, če že res pride spet do njih, so tudi druge poti (n. pr. prek OZN in nenečne komisije za nadzorovanje premirja, ne samo »maščevalne« akcije, ki lahko zanetijo nov plamen na občutljivem področju Blížnjega vzhoda).

Res je sicer, da je bila Gaza

nekdanj del Palestine in je bila torej namenjena novi izraelski državi. V vojni med Arabci in Zidi leta 1948 pa so jo zasedle egiptovske čete in po sklepu premirja iz leta 1949 je uprava Gaze pripadla Egiptu. Tam je zdaj tudi 200.000 palestinskih beguncov in ti pomenijo nevarno vnetljiv material v medsebojnih napetih odnosih. Komitorje Gaze — je vsekakor sporno vprašanje, toda NE ZDAJ. Ni naloga ZN in njihovih mednarodnih oddelkov, da bi se spuščali v vse te stare spore med Izraelom in Egiptom; njihov cilj je le vzpostaviti mir in red, ki ga je prekršil Israel z napadom na Egipt. Zato so vsi poskuši, da bi prek mednarodnih sili dosegli kakršnokoli rešitev teh vprašanj, v očitnem nasprotju s sklepom ZN in nalogami njihovih oboroženih oddelkov. Vse take nakane so račun brez krčmarja. Mednarodne sile niso prišle na področje

Gaze in Akabskega zaliva, da bi ju okupirale, ampak so samo ločile dve strani v vojnem spopadu in posredovalo pri vzpostavljanju miru. Njihova naloža — tako narekujejo resolucije Generalne skupščine — je vzpostaviti stanje, kot ga določa sporazum o premirju iz 1. 1949. Mednarodne čete imajo le nalogo, da PREVZAMEJO zasedeno ozemlje od izraelskih enot in ga pozneje IZROČE egiptovski vojski. Kot je to veljalo doslej za suteski prekop in Sinajski potlotok, velja PRAV TAKO tudi za področje Gaze. Egipt je zato povsem upravičeno zahteval, da mu oborožene sile ZN izročijo upravo nad Gazo. Vsaka druga rešitev bi v sedanjem trenutku še vedno pomenila spremembu stanja, kakršno je bilo pred napadom na Egipt, in nagrado napadalcu za njegovo nasilje. Israel bi v tem primeru iztržil izkušček iz svojega sumljivega investiranja v agresijo. Tega pa ZN ne smejo in ne morejo dovesti.

MARTIN TOMAZIC

kratko, vendar zanimivo

V ŽELEZARNI JESENICE

SO SPREJELI

TARIFFNI PRAVLNIK

Delavski svet v Železarni Jesenice je razpravljal o tarifnem pravilniku. V razpravi je komisija preješnjega števila pritožb in predlogov. Osvojili so nekatere spremembe, ki bodo koristile celotnemu kolektivu.

Razen tega, da je delavski svet sprejel tarifni pravilnik, je na zasedanju tudi kritično ocenil analitično oceno delovnih mest uslužencev.

PREDAVANJE SVOBODE JESENICE

Medtem ko je bila v prejšnjih sezонаh skoraj senzacija, če je bilo predavanje Ljudske univerze polno zasedeno, je to v letošnji sezoni vsakdanja stvar. To dokazuje tudi zadnje predavanje, ki ga je imel v pondeljek zvečer šolski inšpektor tov. Kokalj. Pred nabito polno dvorano delavškega doma je govoril staršem, prosvetnim delavcem in članom šolskih odborov in šolski reformi.

KOLIKO MOTORNIH VOZIL JE BILO V NEDELJO V PLANICI

Za smučarske skoke na mačutski skakalnicici v Planici je bilo letos izredno zanimanje. Domala vsa cesta od Podkorenca do Rateč in krožna cesta v Ratečah je bila zasedena, ker so na njej parkirala vozila. Skozi Jesenicę je vozilo v nedeljo 98 avtobusov, 391 osebnih avtomobilov, 141 motorjev, 6 motorjev s prikolico, 19 rollerjev, 6 motopedov, 10 nepokritih in 81 pokritih kamionov, to je skupaj 747 motornih vozil. Promet v obe smeri je potekal skoraj brezhibno. Cesto I. reda med Jesenicami in Ratečami je torek v enem dnevu prevozilo 1494 motornih vozil.

SREDIŠČE JESENIC BO DOBILO LEPSO PODODOBO

Na prostoru vzhodno od poslopja Narodne banke na Jesenicih bodo gradili poslovno-stanovanjsko zgradbo, severno od poslopja Narodne banke na tržnici. V poslovno stanovanjski zgradbi bo lokal za lekarino in trgovino Slovenija-Sport, v I. nadstropju 4 poslovni prostori za lekarino ter 12 pisarniških prostorov za razne koristnice, v ostalih nadstropjih pa bo 8 trošobnih, 9 dvosobnih in 2 enosobna stanovanja. Tržnica bo imela 4 prostore za prodajo sadja in zelenjave, 1 za prodajo rib, 2 za prodajo mesa, 1 za prodajo mleka, 1 za prodajo kruha, prostor za mlečno restavracijo ter potrebe upravne in druge prostore.

S SMETISNICO GA JE UBIL

V Potoku v Tuhinjski dolini je bila v soboto v gostilni vesela družba. Iz nje sta se odvajila dva fanta iz Lok. Po krajšem prepisu je eden udaril drugega s smetišnico po glavi, da se je nezavesten zgrudil. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je poškodbi podlegel. Pred dnevi pa so z velikim zadovoljstvom sprejeli vest, da bosta vasi prišli pod predvorski poštni okoliš. Pismono jih zdaj obiše vsak dan.

NA KRIŽU JE GORELO

V pondeljek zvečer je nastal ogenj na Križu pri Kamniku. Sredi vasi sta bila nenadoma v plamenih svinjak in gospodarsko poslopje. Ogenj je bil videndaleč naokrog, zato je prihitel kar 8 požarnih društev, ki so ogenj omejila, da se ni razširil na sosednja poslopja. Vzrok požara še ni znani.

V KAMNIKU NIMAJO AVTOBUSNEGO VOZNEGA REDA

V Kamniku ne moreš nikjer najti voznega reda avtobusov. Včasih je visel v kaki izložbi

popoln vozni red za vse smerti, zdaj pa je na glavnem trgu samo oglasna deska avtobusa, ki vozi na progi Ljubljana-Gornji grad. Potrebno bi bilo, da se na trgu na kakši hiši ali pa v prazni oglašni omerici na bandnemu poslopju namesti popoln vozni red avtobusov v vse smeri tudi pred izhodom iz žel. postaje mora viseti popoln vozni red avtobusov, zlasti pa še vozni red proti Kamniški Bistrici.

Z.

PREBIVALCI OLŠEVKA IN HOTEMAŽ ŽE PREJEMAJO POSTO VSAK DAN

Vasi Olševec in Hotemaž sta spadali pod Šenčurski poštni okoliš. Ker pa je tej pošti primanjkovalo uslužencev, so včasni prejemali pošto le vsak drugi dan. Pred dnevi pa so z velikim zadovoljstvom sprejeli vest, da bosta vasi prišli pod predvorski poštni okoliš. Pismono jih zdaj obiše vsak dan.

TRČENJE ZARADI NEPRAVILNEGA PREHITEVANJA

Dne 10. marca ob 16. uri je prišlo do prometne nezgode na cesti I. reda na sektorju Dovje-Hrušica med voznikom osebnega avtomobila S-2900, Francem Cerarjem iz Lukovice pri Domžalah in voznikom rešilnega avtomobila Jesenice Francem Kozarjem. Nesreča se je zgodila, ko je Cerar prenitéval tovorni avtomobil, prav tedaj pa je iz nasprotni smeri pripeljal rešilni avtomobil. Skoda na osebnem avtomobilu je bilo okoli 40.000, na rešilnem pa približno 50.000 dinarjev. Tri osebe so bile laže telesno poškodovane. Odpeljali so jih v bolnišnico na Jesenicu. Nesrečo je zagrešil voznik Cerar, ker je nepravilno prehiteval.

OTROCI ZANETILI POZAR

10. marca ob 15.30. uri so otroci na pašniku pri vasi Ribno zanetili ogenj. Pogorelo je okoli 1,5 ha pašnika. Ker je bil požar pravočasno opažen, so na kraj prihitali gasilci in ga posilili. Skoda ni velika.

OBISK V MG NA JESENICAH

Zene iz Zgornjesavske doline so si 7. marca ogledale predstavo Capkove »Matere« v Mestnem gledališču na Jesenicah. Obisk je bil dobro organiziran in mnoge izmed obiskovalk so prvič videle kvalitetno gledališko predstavo v včjetem gledališču.

JESENICKI GLEDALIŠČONIKI V NOVI GORICI

V soboto in nedeljo so jesenicki gledališčni vrnili obisk tovarišem iz Nove Gorice, ki so govorila na Jesenicah 3. februarja. V Novi Gorici so se predstavili z delom »Otroci prihajajo«. Z medsebojnim obiskom bogatijo repertoarje

Naša naročnika sta prejela zavarovalnino

Državni zavarovalni zavod, podružnica Radovljica, nas je v dopisu z dne 9. t. m. obvestil, da je nakazal zavarovalnino, ki ustrezata odstotku zdravniško ugotovljene trajne nesposobnosti za delo.

Anton Eržen, Dol 9 p. Medvode (7680 din za 19% trajno nesposobnost za delo) in

Manci Zor, Moš 9, p. Smlednik (6000 din za 15% trajno nesposobnost).

Vsi naši naročniki, ki imajo vplavo vsej enomesечно naročino 50 dinarjev, so namreč zavarovani za primer smrte nezgode in nezgode, ki ima za posledico trajno nesposobnost za delo.

Rešili so za 12 milijonov ljudskega premoženja</div

France Popit - sekretar Okrajnega komiteja ZKS

Tovariš Mirko Zlatnar odhaja na novo delovno mesto v Ljubljano

V ponedeljek, 11. marca, se je sestal v Kranju Okrajni komite ZKS in razpravljal o kadrovskih vprašanjih v zvezi z odhodom dosedanja sekretarja MIRKA ZLATNARJA na novo službeno mesto v Ljubljano. Člani komiteja so soglasno izvolili za novega sekretarja tovariša FRANCETA POPITA.

Tovarišu Mirku Zlatnarju, ki je skoraj pet let uspešno delal na Gorenjskem, se ob odhodu za njegov trud iskreno zahvaljujemo in mu hkrati želimo mnogo uspehov na novem delovnem področju. Prav tako pa želimo tovarišu Popitu, da bi bilo njegovo delo čim plodnejše in da bi se ob povratku med nami dobro počutil.

Levo France Popit, desno Mirko Zlatnar

Organizacije SZDL se usmerjajo predvsem v obravnavanje ekonomskih vprašanj

RAZGOVOR Z MARTINOM KOŠIRJEM, PREDSEDNIKOM OBO SZDL V KRAJU

V zadnjem času so bili občni zbori organizacij SZDL. Prosili smo predsednika Občinskega odbora SZDL Kranj tov. Martina Koširja, naj nam pove nekaj glavnih misli na delu, problemih in uspehlih te organizacije.

Kako organizacija SZDL v občini Kranj pomaga pri uresničevanju ekonomske politike, ki je usmerjena na krepitev standarda?

Zadnji zbori članstva SZDL v kranjski občini so jasno pokazali prizadevnost te organizacije, da bi uresničila sklepe IV. plenuma SZDL Jugoslavije. Odbori Socialistične zveze v kranjski občini se, po mojem mnenju, v celoti zavedajo nalog pri uresničevanju te politike, ki si prizadeva, da bi izboljšala življenjske pogoje delovnih ljudi.

Prizadevanja SZDL za povečanje proizvodnosti dela so prav gotovo uspešna. Positivno je to, da so si vsi odbori SZDL postavili za osnovno nalogu čim bolj približati svojemu članstvu naš ekonomski politiki. Ljudje si večkrat, ker ne poznajo dovolj objektivnega stanja pri nas, razlagajo nekatere gospodarske ukrepe napačno. Mislim pa, da je prav tu uspelo odboru SZDL, s pomočjo sindikata ter organov samoupravljanja, usmeriti svoje delo na pravilno pot.

Ce hočemo govoriti o zboljšanju življenjskih pogojev, moramo najprej povečati proizvodnost dela, ki je odvisna v mnogočem od pravilne organizacije delovnega procesa, od smotrnega izkoricanja kapacitet, od stimulativne plačne politike itd. Glede proizvodnosti v kmetijstvu je vsekakor storjen korak naprej. Organizacije SZDL so se pri razlaganju kmetijske politike oslanjale na kmetijske zadruge. Prav v zadnjem času lahko rečemo, da ljudje na vasi vedno bolj spoznavajo, da je edina pravilna pot razvoja našega kmetijstva v povečevanju kmetijske proizvodnje. Večkrat pa delo odborov SZDL in upravnih odborov kmetijskih zadrug ni enotno. Pravi uspehi so se pokazali le tam, kjer si je aktiv SZDL skupno z upravnimi odbori kmetijskih zadrug prizadeval rešiti probleme na vasi.

Kako organizacije SZDL sodelujejo pri razvijanju delavskega in družbenega upravljanja?

Na področju delavskega in družbenega upravljanja v občini Kranj je opaziti znaten razmah, saj je v te organe vključenih več kot 3000 državljanov. Menim, da so organizacije SZDL za krepitev organov delavskega in družbenega upravljanja že mnogo storile, seveda pa še ne vsega.

Na pobudo Občinskega odbora SZDL in Občinskega sindikalnega sveta je bilo organizirano stalno posvetovanje predsednikov delavskih svetov in upravnih odborov v občini iz vseh gospodarskih panog. Takih posvetovanj je bilo več in so prav dobro uspešna. Doslej so bili sicer ti posveti sklicani bolj ali manj zaradi trenutnih problemov, v bodočem pa naj bi postali stalna oblika dela, da bi se organi delavskega samoupravljanja čim bolj okreplili. Na teh posvetovanjih smo razpravljali tudi o volitvah v nove delavskie svete in pripravah na kongres delavskih svetov Jugoslavije.

Odbori SZDL tudi stalno spremljajo delo organov družbenega upravljanja in jim vedeni primerov nudijo pomoč. Nekateri

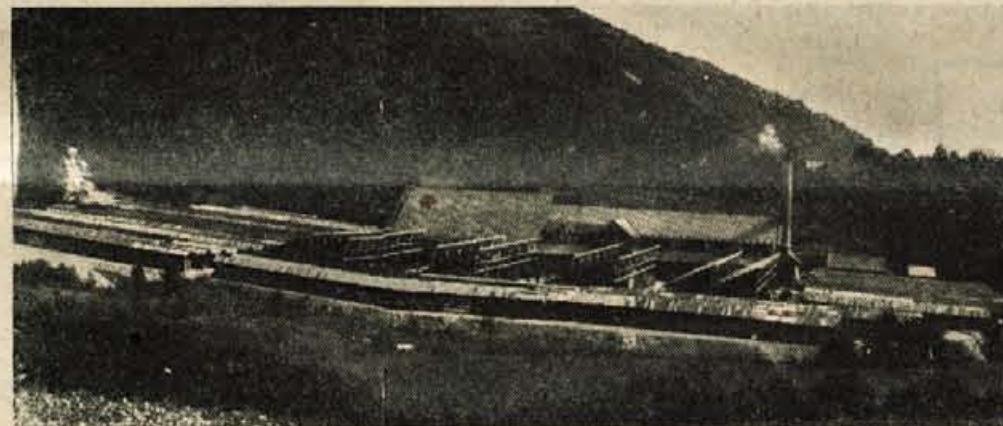
odbori SZDL so samoiniciativno sklicevali posveti z organi družbenega samoupravljanja — hišnimi sveti, potrošniškimi sveti, šolskimi odbori itd. Razpravljalci so predvsem o konkretnih nalogah organov samoupravljanja in zboljševanju njihovega dela. Nekateri odbori SZDL so s hišnimi sveti razpravljali tudi o ustanavljanju storitvenih obratov itd.

Seveda odbori SZDL in tudi organi družbenega samoupravljanja ne bodo kos tem nalogam, če se ne bodo za njihovo delo zanimali tudi ljudski odbori oziroma sveti pri ljudskih odborih. Napačno bi bilo, da bi sveti ljudskih odborov reševali probleme ločeno od organov družbenega samoupravljanja. Menim, da so sveti pri ljudskih odborih prav tako odgovorni za delo organov samo-

upravljanja. Sveti si sicer prizadevajo, da bi dejansko postali družbeni organi, vendar so včasih premalo samoiniciativni.

Vse težnje zadnjih zborov članstva SZDL in tudi celotno delo organizacij SZDL je bilo v glavnem usmerjeno na krepitev organov samoupravljanja. Iz porčil in razprave na zborih lahko sklepamo, da se je organizacija SZDL v svojem javnem političnem delu dobro uveljavila.

Na koncu bi povedal še to, da se vse pogostejo pojavila misel o stalnih posvetih organov upravljanja, ki naj bi prispevali k izmenjavi izkušenj. Te misli ne bi kazalo zavreči, ampak temeljito proučiti. Za sedaj naj bi to vlogo organizacije posvetovanja prevzeli sveti pri ljudskih odborih, v nekaterih primerih pa tudi organizacije SZDL.

V Cešnjevku je v desetih letih zrastla VELIKA OPEKARNA

LETOS BODO GRADILI KROŽNO PEČ IN DVE SUŠILNICI

Opekarna v Cešnjevku je edino tovrstno podjetje, ki je po osvoboditvi zraslo na Gorenjskem. Na tem kraju je bila pred desetimi leti mala poljska opekarna, v kateri so ročno izdelovali opeko. Lastnik Jože Stempihar iz Praprotnje police jo je tedaj z zemljiščem vred predal Okrajnemu ljudskemu odboru Kranj. Podjetje je sprejelo v službo 17 delavcev, ki so delali le poleti. Sprva je šlo zelo težko. Nato pa so zastarel opekarno poslušili ter zgradili večjo in moderno. Toda delovni kolektiv s tem še ni zadovoljen. Opekarna namreč še vedno obratuje le 6 mesecov v letu, ko so vremenske razmere ugodne. Določeno število delavcev morajo v zimskih mesecih odpustiti. Ope-

ko sušijo kar na zraku, to pa zahteva mnogo časa in prostora. Surove opeke nimajo kam vskladisiti. Tudi žgalna peč ima zelo majhno zmogljivost. Letošnjo potomlad bodo pričeli graditi krožno peč in dve umetni sušilnici. Tako bodo lahko povečali letno proizvodnjo od 1.300.000 opek na 4.000.000.

STARI OBRATI

Stevilo delavcev pa bodo počeli le za pet. Podjetje bo lahko obratovalo 10 mesecev, 2 meseca v letu pa bodo delavci opravljali notranje dela. Delovne sile tako ne bo treba odpuščati.

Krožna peč in umetne sušilnice so podjetju neobhodno potrebne, če hoče preusmeriti svojo proizvodnjo in razširiti assortiment. Odsej bodo izdelovali vse vrste opeko. Do sedaj so izdelovali večinoma le zdake, ker zlasti na podeželju votle opeke in stropnikov skoraj niso uporabljali. Krožna peč in sušilnici bosta predvidoma stali 32 milijonov dinarjev. Sredstva za gradnjo bo podjetje deloma krilo iz svojih skladov, najelo pa bo tudi nekaj posojila.

C.

KRANJ POTREBUJE NOVO PEKARNO

Ze več let so premajhne in neustrezno urejene pekarne v Kranju had problem. Sanitarna in tržna inšpekcijska sta že večkrat ugotovili, da bi bilo treba marsikateri pekarski obrat zapreti, ker ne ustreza niti delovnim niti higieniskim predpisom. Vendar je to za sedaj neuresničljivo, ker bi sicer ostal del prebivalstva v občini brez kruha. Ko je imel Kranj na pr. šele 7000 prebivalcev, je bilo v mestu 13 pekarskih obratov. Sedaj, ko je prebivalcev več kot 20.000, pa je v Kranju pet pekarskih obratov manj, ki imajo mnogo manjšo zmogljivost kot pred leti, razen tega pa oskrbujejo s kruhom še okoli 4000 okoličanov. Peči so iz dneva v dan v slabšem stanju. Ponekod lahko vsak čas popolnoma odpovedo. Ker delajo pekarne že nekaj let v treh izmenah, lahko cevi v par-

nih pečeh eksplodirajo ali pa se peči zaradi neprestane vročine podro. Maksimalno dočustno izkorisanje pekarne je peka v dveh izmenah, nikakor pa ne v treh.

Tudi delovni pogoji v teh pekarneh so izredno slabi. Medtem ko so preje delali v istih prostorjih največ trije ljudje, jih dela sedaj štirikrat toliko.

Klub prizadevanju pa ne morejo ob takih pogojih pekarne napeči dovolj kruha. Upoštevati moramo tudi to, da v Kranj prihaja iz dneva v dan več turcev in turistov, razen tega pa so pogoste tudi razne prireditve. Toda, če pustimo tudi to v nemar, in računamo samo 24.000 potrošnikov, ki vsakdan izmed njih porabi dnevno povprečno 400 g kruha, morajo kranjske pekarne speči dnevno okoli 9000 kg kruha. Sedanja kapaciteta

pekarn, če pečejo v treh izmenah, pa je največ 4000 do 5000 kg kruha dnevno. Ce upoštevamo vedno večje potrebe in če nočemo, da bi prišlo do zastojev v preskrbi, je treba takoj misliti na to, da bi pričeli v Kranju graditi novo pekarno. V ta namen je Pekarna Kranj zbrala iz sredstev za pospeševanje prometa in predelavo kmetijskih pridelkov, v katere priteka po en oziroma dva dinarja od kilograma moka, okoli 1.600.000 dinarjev. Z Okrajnega ljudskega odbora je sicer prenešeno nekaj sredstev iz tega sklada na občine, vendar letos ni še nobenih izgledov za gradnjo. Povečano zmogljivost pekarne pa nujno terja tudi razvoj turizma, saj zdaj že domačinom komaj ustrežejo.

Lj.

GLAS GORENJSKE

OBLO TRŽIČ JE RAZPRAVLJAL O OKRAJNEM DRUŽBENEM PLANU

Razprava občinskega ljudskega odbora Tržič pretekli četrtek, je bila stvarna in odbornika so brez posebnih pripomb sprejeli poročilo o okraju družbenem planu. Za občinski ljudski odbor Tržič bodo letos na razpolago sledča sredstva: 83.500.000 dinarjev za občinski proračun, 60.571.000 dinarjev za stanovanjski sklad, 24.921.000 za investicijski sklad, 743.000 za druge sklade, to je vsega 169 milijonov 735 tisoč dinarjev. Gozdni sklad za državni sektor bo razpolagal z 18 milijoni dinarjev, v ne-družbenem sektorju pa s 3.870.000 dinarjev. Iz vodnega sklada bodo krili 3 milijone dinarjev predvsem za obnovo jezu na Luki pri Pogačniku.

DEJAVNOST ZABNICOV NA GOSPODARSKEM PODROČJU

V kmetijskem zadrugu v Zabnici je vključenih 379 članov. V njenem sklopu delujejo naslednji odseki: živinorejski, strojni, poljedelsko-semenski, sadarski, trgovski, čebelarski, hranično-posojilni, gozdarski, obrtni ter od kupnji odsek. Med odseki komercialnega značaja sta najbolj delavna trgovski in lesni, od pospeševalnih pa živinorejski in sadarski. KZ namerava letos kupiti prepotrebno velike mlatilnico. Člani zadruge so osvojili tudi sklep, da bodo s pomočjo množičnih organizacij ustanovili sekcijo mladih zadržnikov, ki se drugod že z uspehom uveljavlja. KZ je napravila v letu 1956 za okoli 62.000.000 dinarjev. Dobček iz deviznega obračuna znaša 1.210.000 dinarjev, dobček iz deviznega obračuna gozdnih sadežev in milijon 900.000 dinarjev, skupaj torej nekaj več kot 3 milijone dinarjev.

KZ je v letu 1956 odkupil 1.540.000 kg krompirja, 304.230 litrov mleka itd. Za svoje člane je med drugim nabavila 84.000 kg umetnih gnojil in 53.000 kilogramov otrobov itd.

Resen konkurenčni kmetovalcem v Zabnici pa je Kmetijsko posestvo Sorško polje, kjer zelo dobro gospodarijo. Imajo tudi močan strojni park.

Vrednost pridelkov je v letu 1956 znašala 9 milijonov 795.000 dinarjev. Kmetijsko posestvo ima svoj delovni načrt. Letos namerava pomagati živilo in znižati cene pridelkom. Prodajali jih bodo direktno potrošnikom.

beležka

ALI BO OSTAL PROSVEITNI DOM V PREDOSLJAH LE NA POL DOGRAJEN?

Vse organizacije v bivši občini Predoslia zadnje čase veliko razpravljajo o šoli in prosvetnem domu. Zgornje prostore zdaj obnavljajo, za kar je dal sredstva Občinski ljudski odbor Kranj. Ti prostori so namenjeni šoli. Prebivalci Predoselj in bližnjih vasi pa bi radi, da bi dogradili tudi spodnje prostore, v katerih bi se lahko sestajale in delale razne organizacije in društva. V nekdanji občini Predoselje, ki je pričela adaptirati prosvetni dom, je bila to edina gradnja in na zborih volivcev je slišati vrsto očitkov, češ da se vleče v nedogled. Menda je le malo krajev na Gorenjskem, kjer v teh letih niso ničesar zgradili. Prebivalci Predoselj želijo, da bi prostore, namenjene prosveti in organizacijam, čimprej dokončali, ker jih za uspešno delo nujno potrebujejo.

Cr.

Lapiseb na red

DELAVCI NA MRAZU IN DEŽU, CAKALNICA PA PRAZNA

Tako je na železniški postaji v Mojstrani, Cakalnica II. razreda, ki je dolga leta služila kot garderoba, zdaj že več kot leta dni sameva lepo zaklenjena. Garderoba so premestili v novo zgrajeno poslopje, v katerem so tudi stranična Cakalnica III. razreda sprejme največ 100 ljudi, če se pošteno natlačijo vanjo. Vsak dan pa se vozi iz Mojstrane na Jesenice vsaj 600 ljudi, od tega 400 z jutranjim vlakom, 300 jih mora stati na dežu in na mrazu ali pa morajo uravnavati svoj prihod na vlak tako, da jim ni treba čakati. Kljub temu: zdaj postajo prenavljajo. Ceprov so dela začasno ustavili, je le vredno razmisli: ali ne bi kazalo odstraniti steno med obema cakalnicama in tako razširiti prostor, v katerega bi šlo potem zlaka 200 ljudi?

Potniki pričakujejo, da bo železniška uprava njihov predlog upoštevala.

-zh

NI JIM BIL MAR NE POTROŠNIK

NE ZASLUŽEK — SVET ZA TURIZEM
IN GOSTINSTVO OLO JE OSTRO OBSODIL
SLABO DELO GOSTINSKIH IN TRGOVSKIH
PODGETIJ V »PLANIŠKEM TEDNU«

(Nadaljevanje s 1. strani)

»Planški teden« je bila letošnja najbolj množična turistična prireditve na Gorenjskem, ki jo je v treh dneh obiskalo okrog 30.000 ljudi. Odnos gostinstvene in trgovske mreže do te prireditve pa je bil tak, kakršen se ne sme nikdar več ponoviti, če hočemo količjak izkoristiti turistične možnosti na Gorenjskem. Gostinska in trgovska mreža, ki je v tem primeru pokazala svojo negibnost, bi lahko dosegla neprimerno večji promet, saj mnogi ljudi sploh ni moglo kupiti

gorenjski obveščevalec

gorenjske bodice

ZDRAVNIKA
DEŽURNA SLUŽBA
Zdravstveni dom Kranj, Polj-
ska pot 8, telefon 218, naročila
za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Od privatnikov malih oglasov
ne objavljamo pred vplačilom.
Cena malih oglasov je: Preklic
20 din, izgubljeno 10 din, osta-
lo 12 din od besede. Naročniki
imajo 20% popusta. V torkih,
sredah in četrtih uradujemo
do 15. ure.

Prodam čevljarski levoročni
stroj »Singer«. Naslov v upravi
lista.

Prodam krmsko peso. — Ma-
tijevci. Podbreze 86, Duplje.

Prodam takoj vseljivo dvosta-
novansko hišo na zelo lepem
kraju. — Klanc pri Kranju 113.

Okopalnik nov ugodno pro-
dam. Flajšman Anton, Mengš
67.

Skoraj zastonj prodam v okoli-
ci Kranja parcele primerno
za obdelavo. Naslov v ogla-
sem oddelek.

Prodam večjo količino repe.
— Tomažič Janez, Visoko 47,
Senčur.

Prodam 1.65 ha njive med Vo-
klom in Trbojami. Naslov v
upravi lista.

Prodam zazidljivo parcele
1135 kvadrat. metrov, ograjeno,
na najlepši točki predmestja
Kranja. Elektrika, voda na me-
stu. — Klanc 121.

Prodam hrastove stebre za
kokozele in diatonično harmoni-
ko. Zalokar Vinko, Sp. Brnik
21, Cerknje.

Hišo — enodružinsko, novej-
šo, s 6000 kvadrat. metrov vrtu
v bližini Kranja prodam. Vse-
ljiva konec maja. Naslov v
upravi lista.

Prodam plemenskega kozla 1
let starega — švicarske pasme.
Cena je ugodna. Naslov: Stra-
žišče 303.

Industrija pletenin, rokavic in konfekcije, Kranj
razpisuje delovno mesto

Nabavnega referenta

Pogoji: srednja ekomska šola z nekaj let prak-
se na tem delovnem mestu — trgovski pomočnik
in nad 5 let prakse z znanjem nemščine.

KOMISIJA ZA VOLITVE IN IMENOVANJA
PRI
OBČINSKEM LJUDSKEM ODBORU TRŽIC

razpisuje

na osnovi 97. člena Statuta občine Tržič sledenja
delovna mesta v upravi ObčLO Tržič:

1. Referenta za imovinsko pravne zadeve v Oddelku za finance.

Pogoji: pravna fakulteta, 5 let upravne prakse.

2. Računovodja(kinjo) v Oddelku za finance.

Pogoji: srednja strokovna izobrazba, dve leti
prakse v finančni službi,

3. Gradbeni referent v Oddelku za gospodarstvo.

Pogoji: višja strokovna izobrazba, tri leta gradbe-
ne prakse ali srednja strokovna izobrazba in 5 let
gradbene prakse.

4. Referent za šolstvo, prosveto in kulturo v Oddelku za splošne zadeve.

Pogoji: srednja strokovna izobrazba, tri leta prak-
se v upravnih poslih.

5. Administrativna moč v Oddelku za splošne
zadeve.

Pogoji: dve leti administrativne šole ali admini-
strativni tečaj in dve leti pisarniške službe.

6. Administrativna moč v Posredovalnici za delo.

Pogoji: dve leti administrativne šole ali admini-
strativni tečaj in dve leti pisarniške službe.

Plača po uredbi in dopolnilna plača za delovna
mesta pod 1., 3. in 4. po odloku o dopolnilnih
plačah.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Prošnje, s kratkimi podatki o dosedanjih službah
in o strokovni izobrazbi, sprejema Občinski ljudski
odbor Tržič do 31. marca 1957.

TRANSTURIST — SK. LOKA uvaja dne 11. marca 1957
nove avtobusne proge

Besnica — Kranj — Matviče — Medvode — Ljubljana

km	6.35	odhod	Zg. Besnica	prihod	13.25
7	7.00	odhod	KRANJ	odhod	13.10
15	7.19	odhod	Matviče	odhod	12.53
21	7.31	odhod	Medvode	odhod	12.41
33	7.50	prihod	LJUBLJANA	odhod	12.20

Avtobus vozi ob delavnikih.

Prodam korenje in repo. —
Velesovo 24.

Prodam motorno kolo »Puchs
200 ccm. — Ambrožič Frančka,
Ljubno.

Prodam kravo, dobro mle-
karico, 4 meseca brejo, teško
450 kilogramov. Zajc, Žiri.

Prodam otroško dvokolo v
dobrem stanju. — Spodnji Br-
niki 23.

Lepo parcele 930 kvadrat. met-
rov, zazidljivo, na Klancu,
prodam. Voda in elektrika že
na parceli. — Kranj, Poljska
pot 4.

Zazidljivo parcele v Kranju
na lepem kraju prodam. Po-
nudbe oddati na upravo pod
»do 600 m².

Nosilko I, profili P47 St.
37.12, dolžine 7.20 m in troje
vrat prodamo. Vprašati v Kra-
nju, Prešernova ulica 10/II.

HONORARNE DELAVKE
za odpravo časopisa v
nočnem času (2-krat te-
densko) sprejme »Goren-
jski tisk«, Kranj.

Gradbenega delovodja sprej-
memu v stalno službo. — Na-
stop službe je možen takoj ali
kasneje. Delo stalno v Ljublji-
nici. — Gradb. podjetje »Grad-
itelj«, Ljubljana, Smartinska c.
64/b (zadnjia tramvajska posta-
ja proti Zalam).

Pomivalko za popoldan in
žensko za nekaj dni za plete na
vrtu se sprejme. Poizve se:
»Prešernov hram«, Kranj, Ti-
toval trg 13.

Sprejmemi pisarniško moč za
administrativna dela z zna-
jenjem strojepisa. — Trgovsko
podjetje »Preskrba«, Tržič.

Službo dobri priden in pošten
delavec vajen skladističnih kakor
ostalih pomožnih del v trgovini.
»Mineral«, Jesenice — bencinski
servis.

Kupim eno ali dvostanovanjsko
hišo z vrtom nekje na Go-

renjskem. Plačam takoj, Naslov
v upravi lista.

V Kranju zamenjam lepo 2-
sobno stanovanje z posebnim
vhodom za približno enakega.

— Rehberger, Jezerska c. 27,
Kranj.

Proglasjam za neveljavno iz-
gubljeno mesečno avtobusno vo-
zovnico za mesec marec na ime
Marija, Golnik.

Svarim vsakogar pred naku-
pom mojega premoženja, ki bi
ga prodajal moj mož Pavlin Ja-
nez, Sp. Duplje 85. — Žena
Pavlin Rezka, Sp. Duplje 85.

Vsem prijateljem in znancem
naznamo žalostno vest o
tragični smrti naše ljubljene
hčerke - sestre

MARIJE DOLINŠEK

Obenem se zahvaljujemo
vsem darovalcem cvetja in
vsem, ki so jo spremili na nje-
ni zadnji poti.

Zalujoči: oče, mati, brat Loj-
ze, sestre Pavla in Angelca ter
Jerebovi in Ferjanovi.

KINO

KINO »STORŽIČ« KRAJN
15. marca, ameriški barv. film
»ONA JE VEDELKA KAJ HO-
CE«, ob 16, 18. in 20. uri.

16. marca, ameriški barvni film
»ONA JE VEDELKA KAJ HO-
CE«, ob 16, 18. in 20. uri ter
angleški barvni film »SVEN-
GALI« ob 22. uri.

17. marca, ob 9.30 in 14. uri
angleško ital. barv. film »RO-
MEO IN JULIJA« ter ob 16,
18. in 20. uri ameriški barvni
film »ONA JE VEDELKA KAJ
HOCE« — zadnjikrat.

KINO »TRIGLAV«
PRIMSKOVO

16. in 17. marca, ameriški film
»VIKEND V LADORFU«. V sobo-
to ob 18. in 20. uri. V nedeljo
ob 15., 17. in 19. uri.

KINO »SVOBODA«
STRAŽIŠČE

18. in 19. marca, angl. barvni
film »SVENGALI«. V soboto ob
18. in 20. uri. V nedeljo ob 15.,
17. in 19. uri.

KINO NAKLO

16. in 17. marca, angleško-ita-
lijanski barvni film »ROMEO
IN JULIJA«. V soboto ob 20.
uri. V nedeljo ob 16. in 19. uri.

KINO »RADIO« JESENICE
15. marca, amer. film »PRE-
LOMICA«, ob 18. in 20. uri.

16. in 17. marca, mehiški film
»MEHIKA V PESMI«. V soboto
ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 16.,
18. in 20. uri — dopoldan ob
10.30 uri matineja mladinskega
filma.

KINO »PLAVZ« JESENICE

15. marca, francoski film
»OTROCI LJUBEZNI«, ob 18. in
20. uri.

16. in 17. marca, amer. film
»PRELOMICA«. V soboto ob
18. in 20. uri. V nedeljo ob 16.,
18. in 20. uri — dopoldan ob
10.30 uri matineja mladinskega
filma.

KINO ZIROVNICA

16. in 17. marca, amer. barvni
film »TROBENTE OPOLDNE«.

KINO DOVJE MOJSTRANA

16. in 17. marca, francoski
film »OTROCI LJUBEZNI«.

KINO RADOVLJICA

Od 16. do 18. marca, ameriški
glasbeni film »BELI JORG-
OVAN«. Petek in soboto ob 20.
uri. V nedeljo ob 15.30, 17.30 in
20. uri.

KINO LJUBNO

16. in 17. marca, ameriški film
»DEKLE Z DEZELE«. V soboto ob
19.30 uri. V nedeljo ob 16. in
18. uri.

KINO »SORA«
SKOFJA LOKA

Od 15. do 17. marca, ameriški
barvni film »GOG«.

KINO »KRVAVC« CERKLJE

16. in 17. marca, nemški film
»TROMBA«. V soboto ob 19.30
uri. V nedeljo ob 16. in 18. uri.

GLEDALIŠČE

PREŠERNOV GLEDALIŠČE
KRAJN

Petak 15. marca ob 17. uri za-
ključna predstava za gimnazijo
Kranj. Armand Salacrou:
»NOČ JEZE«.

Nedelja 17. marca gostovanje
v Skofji Loki ob 16. uri izven
in za podeželje ter ob 20. uri za
abonma in izvenč Alojz Remec:
»MAGDA«.

Naneslo je tako, da sem
prejšnji teden pribrenjal na
Suho pri Kranju. Ze koj
spodetka sem naletel na ne-
kega kmeta, ki je na zadnji
koncu voza pribjal rdečo
cunjo. Začuden sem ga vpra-
šal, čemu mu bo tista cunja,
pa mi je možkar takole
pojasnil:

»Cesa si še ne bodo izmisli! Zdaj pravijo, da morajo
biti vozovi opremjeni z rde-
čimi lučmi. No, če ni človek
preveč natančen, je namesto
rdečega stekla tudi rdeča
cunja dobra.«

Jaz nimam nič proti, vi
tudi ne, kaj bodo pa pro-
metni milicični reklami, boste
pa že ob prilikli slišali, sem
se poslovil ob »domišljenega«
kmeta, ki varčuje z denarjem,
da bi lahko plačal ka-
zen.

Jaz nimam nič proti, vi
tudi ne, kaj bodo pa pro-
metni milicični reklami, boste
pa že ob prilikli slišali, sem
se poslovil ob »domišljenega«
kmeta, ki varčuje z denarjem,
da bi lahko plačal ka-
zen.

Ko sem zadnjič hodil po
Komendi, sem opazil, da
ambulanta, ob katero sem se
svoj čas obregnil, kar dobro
opravila svo

DRAMA MODERNEGA FRANCO-SKEGA PISATELJA ARMANDA SALACROUJA »NOČI JEZE« JE EDINO KVALITETNO MODERNO DELO, KI SMO GA V LETOŠNJI SEZONI DOSLEJ VIDELI V PRESERNOVEM GLEDALISCU

Intervju z dramaturgom PG v Kranju

SLOVENSKA IZVIRNA DRAMA IN PROBLEMI OKROG NJE

Uredništvo Gorenjskega glasu se je obrnilo na pisca priznajočih vrstic z vprašanjem, kakšen je naš odnos do uprizorjanja slovenskih novitetov.

V vprašanjih, ki ste nam jih zastavili, je izrecno poudarjeno, da vas predvsem zanima, kakšen je praktičen odnos gledališkega vodstva do teh vprašanj. Tako je edino prav. V načinih pogledih — o teh bo govorila kasneje — se vsi boj ali manj strinjammo, nerodna pa stvar postane, brž ko je treba od besed k dejanjem.

Ne glede na to, kakšne narave je ta nerodnost in nevšečnost, bom uvedoma čisto na kratko pribil, da bo gledališče še v tej sezoni uprizorilo eno izmed neuprizorjenih izvirnih tekstop, ne glede na to, da danes še ni moč z vso gotovostjo izreči poslednje sodbe, kdo bo tisti srečen, ki ga bo doletela ta sreča. Tekst Martine Bidovčeve ne prihaja v tem okviru v poštev, ker je bil tako strani umetniškega vodstva, kakor s strani družbeno-upravnih organov že sprejet v program. Uprizorili bi ga bili že za Novoletno jelko v pretekli sezoni, pa smo nenačoma prišli do zaključka, da je delo bolj primerno za Šolsko in odražajočo mladino kot za otroke iz predšolske dobe. Iz takih razlogov je bil program spremenjen in uprizorili smo Frana Milčinskega pravljico »Mogočni prstan«. Res je, da tudi ta pravljica, pa najsi po ustaljenih literarno-zgodovinskih sodbah velja za biser v slovenski mladinski in otroški literaturi, ni izpolnila naših pričakovanj, niti ni spričo častitljivosti avtorjevega imena potrdila prognoz, ki smo jih postavili. Odgovor je zategadelj kratek: Martina Bidovčeva »Nesrečni tolar« je za sedaj najresnejši pretendent, ki prihaja v poštev, v kolikor to zadeva mladinski program. Bili smo celo mnenja, da bi ga poleg »Mogočnega prstana« uprizorili kot drugo mladinsko in otroško delo še to sezono. Izgleda pa trenutno niso najboljši. Razlogi so povsem praktično — gledališkega značaja, ne pa načelna.

Neprimerne teže pa bo odgovoriti na tisti del vprašanja, ki zadeva trenutno najbolj aktualno in pereče vprašanje: sodelovanje Prešernovega gledališča na festivalu izvirne slovenske drame v Ljubljani, ki bo predvidoma enkrat v drugi polovici meseca maja v Mestnem gledališču.

Zakaj je temu tako? Izbor ne bo velik. Vsega tri drame so nam na razpolago. Ce do njih sicer nimamo načelnih pomislekov, pa so zelo tehtni, čisto gledališki praktični. Semo na koncu sezone. Ljudje bi se radi smerjali, naši teksti pa so tradicionalno slovenski, se pravi, da je v njih smerku odmerjen zelo skop prostor. Ob seg priznajučega sestavka in tudi na men nam ne dopuščata, da bi razpravljali na dolgo in široko, zakaj je tako. Povedal bom kar naravnost svoje osebno mišljenje: delo Dominika Smotreta, omnibus treh enodejank, ki bi jim lahko dali skupen naslov »Tri igrice« zaslužijo uprizoritev zaradi umetniških kvalitet, ki jih delo ima — bojimo se le, da njegovega dela, ki je izrazito sodobno, tako po idejni kot formalni izvedbi, naše občinstvo ne bo razumelo in da si bomo z našo odločitvijo nakopali val očitkov, ki bodo koreninili zgolj v nerazumevanju do sodobnih umetniških hotenj, ki bi jim lahko dali skupni imenovalec: Beckett in »V pričakovanju Godota«.

Ostali dve drami — avtor prve je Jure Kislinger z delom »Na slepem tirnu« — druge pa Jože Sircelj z dramo »Bele luči, sta si po umetniških kvalitetah zelo blizu. Prva se v snovno-dozivljajskih okvirih giblje v slovenski polpreteklosti in obravnavata moralni razkroj slovenske — politične emigracije po drugi svetovni vojni in z retrospektivnimi posegi našo revolucijo v letih 1941—45. Jože Sircelj pa je napisal svoj »Optimistični nočturno« — tako je delo podnaslovil — obrav-

nava pa problematiko študentovskega zakona in vsega, kar ta prastara ustanova prima s seboj v novih življenjskih okoliščinah povojnega časa. Delo je zakorenjeno v včerajšnjem in današnjem dnevu, toda tudi vanj posojajo prebliski naša povojne polpreteklosti, ki je s svojimi revolucionarnimi duhovnimi in socialnimi pretresi udarila in zaznamovala najmlajšo generacijo.

Gordijski vozec pomislekov in nezupanja v novo nastajajočo dramsko literaturo bo presekala odločitev umetniškega v gledališkega sveta, ki bosta te dni razpravljalna o dokončni odločitvi. Ce bo vse odločujoče spremljala misel, da gledališče ni in ne more biti brez ustvarjalcev — dramatikov, da je sleherni vzpon v zgodovini slovenskega gledališča sovpadal z ustvarjalnim vzponom naših književnikov-dramatikov, ki so prav s tem, da so se o svoji ustvarjalno umetniški moći in nemodi lahko prepričali na lastne oči o vrednosti in pomembnosti svojega dela — potem odločitev ne bo težka. Noben dramatik pa tudi umetnik z drugih področij umetniškega ustvarjanja se še ni razvil, če za njegovo delo ni nihče vedel, ga bolj ali manj objektivno ocenil, saj je prav za dramatikov razvoj nujno potrebna preizkušnja njegovega dela pred občinstvom. Drama, ki je niso nikdar igrali,

RADO JAN

Violinist Igor Ozim koncertira v Kranju

Igor Ozim je mlad violinist, ki je končal svoje študije v Ljubljani pri prof. Leonu Pfeifferju in v Londonu na Guildhall School of Music pri znamenitem profesorju Maxu Rosenthalu. Na dveh velikih mednarodnih tekmovanjih je bil nagrajen s 1. nagrado: v Londonu s Fleschovo zlato kolajno in v Münchenu. Njegova umetniška pot je šla strmo navzgor. Gostoval je v vseh večjih jugoslovenskih mestih, na festivalu v Dubrovniku, dalje v Londonu, Liverpoolu, Parizu, Varšavi, Stockholmu, Oslu, Helsinkih, Budimpešti, Luzernu ter v šte-

vilnih mestih Nemčije, Italije in Švici. S svojimi koncerti je dokazal, da ni samo prvi jugoslovenski violinist, temveč tudi eden od pomembnih evropskih umetnikov, ki uživa zaslzen sloves. Ravnonosar se je vrnil z obsežne štirimesečne turneje po Zahodni Evropi.

V Kranju bo koncertiral 18. marca ob 20. uri v okviru abonmentskih koncertov, ki jih prireja Koncertna direkcija Slovenije s sodelovanjem Glasbene šole. Spored koncerta obsegata Vitalijev Chaconno, Beethovenovo »Pomladno sonato«, Matičev Poem, Prokofjevjev-

skladbico Vila Zima, Schumanov Intermezzo in Bartokovih 6 romunskih plesov. Pri klavirju bo pianist prof. M. Lipovšek.

rč

60-LETNICA SMRTI MATIJE VALJAVCA

Matija Valjavec - Kračmanov, pesnik Storžičevega kraljestva je bil rojen 17. februarja 1831

na Srednjem Bellu pri Preddvoru, je obhajal lani 125-letnico rojstva, letos 15. marca pa se bomo spominjali 60-letnico njegove smrti. — Bil je slovenski pripovedni pesnik in Jezikoslovec. Služboval je kot profesor v Varaždinu in Zagrebu. Zbiral je ljudsko blago in zlagal legende, spisal pravljeno povest »Fastire« in mnoge živalske pravljice, dalje romantične pesnitve »Zora in Sonce« ter nekaj idil. Izdal je zbirko pesmi in »Narodne pripovjetke« v kajkavščini. Zlasti pomembno je njegovo znanstveno delo na področju staroslovenske književnosti in proučevanja slovenskega naglasa.

— ▽ —

Iskreno prepričani, da je bil Valjavčev vpliv na našo kulturo, na naš razvoj, pozitiven in da je že dolgotrajen, bomo le-

tošnjo pomlad skušali oživeti nekatere strani njegovega dela in življenja. Predvidevamo, da bo majec mesece odkrita spominska plošča na Valjavčevi rojstni hiši na Srednjem Bellu, pri čemer naj bi sodelovale zainteresirane organizacije krajevnega in republiškega pomena. Za to nedelje bo mladina nizje gimnazije v Preddvoru posredovala njegovo pesem današnjem Valjavčevem rojakom. Naj bi prosvetna društva in kulturne ustanove vse Gorenjske vsaj v duhu sodelovale pri oživljavanju osebnosti in dobe Matije Valjavca. Zaločno je, da je v širšem slovenskem okviru še tako male storjenega za moža, ki je bil sodoben in duhovno soroden Janezu Trdini. Njegovo pesništvo je včasih prav na takšni višini kot Trdinovo pripovedništvo.

filmi, ki jih gledamo

»MARTY«

Film je doslej edina umetnostna vrstna, ki je tako tesno povezana z industrijo, da pri njej ni mogoče ločiti umetnosti od industrije. To izvira že iz samega značaja sedme umetnosti, ki ne more živeti brez velikih industrijskih naprav in komplikirane tehnike. To je eden izmed vzrokov za to, da vidimo tako male dobrski filmov, drugi pa je isti v vseh umetnostih: resnična in velika umetnost pride komaj ena na tisoč povprečnih in slabih del.

Tako se zgoditi, da vidimo mogoče vsega tri, štiri dobre filme

na leto — včasih pa še tolike ne. Ameriški film »Marty« je eden izmed njih, ena tistih redkih filmskih umetnin — mogoče je v vseh petih desetletjih, odkar obstaja film, nastalo petdeset filmov, boljših od tega.

Ne povejmo ničesar o zgodbi, ne povejmo ničesar o male znanem režiserju (Delbert Mann) in še manj znanih igralkih (Betty Clair in Ernest Borgnine) nastopata v glavnih vlogah, povejmo samo to: ta film je treba videti. Kdor ga bo zasmudil, si lahko očita, da je zasmudil redko umetnost in veliko umetniško doživetje. mm

S SLIKARSKE RAZSTAVE V KRAJNU

SLIKARSTVO ZGODNJE RENESANCE V ITALIJI

Preteklo nedeljo je bila odprta v Mestnem muzeju v Kranju razstava reprodukcij pod naslovom »Slikarstvo zgodnje renesance v Italiji«. Novoste razstave je v tem, da spremja obiskovalce pri ogledu slik po magnetofonu reproducirana renesančna glasba in likovna razlagata, kar predstavlja novo, zlasti pa izvirno obliko likovne vzgoje. Da bi bila zajeta vsa renesančna umetnost, so sklenili dodati glasbenemu in likovnemu komentarju še literarni pregled iz te dobe.

Iz likovne razlage povzemamo nekateri misli o renesančnem slikarstvu. — V 15. stol. se umetnost Zahodne Evrope razvije v dveh smerih: sever nadaljuje gotosko tradicijo, v Italiji pa nastane na osnovi umetnosti Giotta in njegovih naslednikov nov stil, tako imenovana italijanska renesansa.

Priprave za novo umetnost predstavljajo filozofska načela humanizma, znanstvene smeri, ki je cvetela v 14. in 15. stol. in ki je vzbudila predvsem zanimanje za kulturo antičnega sveta ter oživelja interes za človeka-poedinea in naravo, ki ga obdaja. Ob času cesarja Konstantina je zmagal krščanstvo, poganjalo pa so preganjali tako hudo, da so uničili vse kipe in slike in hkrati z njimi tudi knjige in zgodovinske spise, navodila in pravila. Slikarsko umetnost so na slaboten način začeli zopet Grki-Bizantinci, vendar so slikali na moč surovo. Nova umetnost se je rodila šele z Giottom. Na naši razstavi je slikar zastopan z reprodukcijami fresk. Sele ta je vzbudil v življenje že stoljetja pokopano antično umetnostno znanje. Iz tega zgodovinskega nazora je vzkilla beseda renasciment — renesansa, ki se je ohranila do danes.

Pravo reformo stila prinese v slikarstvo še Masaccio. Njegove freske predstavljajo morda najbolj revolucionarno umetnostno dejanje vse do Michelangela.

Tudi študiju perspektive so v vseh renesančnih slikarskih delavnicah posvečali veliko pozornost. Mojstra perspektive sta Paolo Uccello, slovečki slikar bitk, in Andrea Del Castagno, čigar slika zadne večerje pomeni v tem času višek pravilnega upodabljanja prostora.

Risarska kultura je bila zlasti razvita v Toscani. Firenški mojstri Pollaiuolo in drugi so bili tako spretni risarji, da so po tej svoji sposobnosti presegali vse ostalo umetnost Zah. Evrope. Neprekosljiv v risbi je Sandro Botticelli iz Firenze. Najbolj značilni njegovi deli: Primavera — Pomlad in Rojstvo Venere sta zastopani tudi na razstavi. — Razstava bo odprta do 20. marca.

BOTTICELLI: PORTRET MOZA Z MEDALJO

POMLADANSKI SEJEM MODE V LJUBLJANI

Dne 30. marca bo v Ljubljani odprt drugi sejem mode in usnjartstva z mednarodno udeležbo razstavljavev.

Potrošniki se predvsem zanimajo za končne izdelke oblačilne in obutvene stroke. Zato bo letošnji modni sejem prikazal najnovejše vzorce, modele in kroje ženskih, moških in otroških oblačil za razne priložnosti in potrebe. Prav tako seveda

tudi razne modele pomladanskih in letnih obuval ter modernih galanterijskih dopolnil. Predvsem bo pomladanski sejem populariziral našo proizvodnjo konfekcijskih oblačil. Tuje modne pridobitve bomo kritično pregledali in analizali ter osvojili le tisto, kar je primerno in uporabno za naše potrebe. Postopoma bomo skušali ustvariti sodobnejši način oblačenja tudi za najširše delovne množice. Nove modele oblek, obuval in raznih galanterijskih okraskov, bodo manjši tudi vsak dan in prikazovali številnim obiskovalcem. Temeljni smotri ietošnjega pomladan-

skoga sejma je vzbudit pri naših ljudeh več zanimanja za sodobnejše, lepše in okusnejše oblačenje s pomočjo konfekcijske proizvodnje.

KOZMETIKA

NEGA NOHTOV

Nohte si večkrat na dan umimo s toplo vodo, z milom in z ne preostro krtačko za nohte. Umanjanju spravimo izza nohtov s čistilem, ki naj bo iz lesa, iz celuloida ali pa koščen. Ce hočemo pri umazanem delu ohraniti čiste nohte, jih prej sadimo v milo. Kožico ob korenju nohta redno pravilno potiskajmo nazaj in je ne obrezujemo, da je ne bomo ranili in da ne bo neljubega vnetja. Nohte na rokah lahko okroglo pristrižemo, tako da sežejo 1 do 2 mm čez prstne jagode in da ohranimo obutljivost prstnih konic. Ce strižemo nohte ovalno, jih ne smemo v kotih obrezati.

Nohte na nogah pristrižemo ravno, tako da segajo čez kote in ne morejo rasti v meso.

Razne spremembe na nohtih lahko nastopijo kot samostojne bolezni, največkrat pa jih spremljajo kožne ali notranje bolezni. Vzroki mnogih obolenij na nohtih pa se niso pojasnjeni.

Prav gotovo pa imajo spremembe na nohtih, kot je lomljivost in krhkost nohtov, delno vzhod v življenih motnjah, v slabem prekrvlenju in tudi v slabih prehrani.

Za izboljšanje obolenih nohtov svetujejo zdravniki uživanje tablet z vitaminimi A in D. Ce so ti bolezni pojavi na nohtih kralju hudi, da oboleli nohti ovirajo bolnika pri delu, svetujejo zdravniki, da naj gre ta pregled k specialistu za kožne bolezni.

RECEPTI

JEDI, KI SO HITRO GOTOVE RIŽ S SIROM

Prebran in opran riž kuhamo v večji količini slanega krepa 20 minut. Nato prilijemo 1 do 2 skodelici mrzle vode. Riž poberemo iz vode s pečnikom in ga dobro odcedimo in naložimo v obliko hribka v gorko skledo. Zgoraj naredimo vdolblino v riž in denemo vanjo 5 do 10 dkg surovega masla in nekaj žlic naribana sira. Riž narahlo zmešamo z vilicami, da se maščoba in sir enakomerno porazdeli.

ŠPAGETI PO ITALIJANSKO

Špagete kuhamo v dovolj veliki količini soljene kropna. Nekaj minut, preden so kuhanji, jih denemo na cedilo. V kozici prepräžimo na masti ali na surovem maslu 10 do 20 dkg suhe, na koščke zrezane slame, dodamo še 1 do 2 razvrkljani jajci in 2 žlici naribana sira. Okus izboljšamo z eno jušno kocko in po želji še z malo popra. Na vse to denemo kuhanje špagete, narahlo premešamo in pustimo nekaj minut.

REZANCI S SKUTO

Rezance skuhamo v slanem krcpu, odcedimo in polijemo z mrzlo vodo. V kozici razpustimo maščobo in vanjo zmešamo rezance, ki jih nato zložimo v skledo, stojec nad soparo. Najprej denemo plasti rezancev, nato skuto itd. Potresemo vse s skrom, pregrejemo nad soparo.

TELEČJI ZREZEK V KAPRINI OMAKI

$\frac{1}{4}$ kg telečjega stegna, 4 dkg moke, sol, 5 dkg masti, malo vode; eno šestnajstinko smetane, 1 dkg kaper.

Telčino zrezemo na zrezke, jih posolimo, poljavimo v moki in hitro spečemo ter malo zaližemo z vodo. Ko omaka zavre, ji dodamo sesekljane kapre, prilijemo sметano in takoj serviramo.

PRAKTIČNI NASVETI

Linolej. — Linoleja ne umivamo z vročo vodo, ne s sodo. Soda ga razje, da postane hrapav in kosmat. Po potrebi ga umijemo z mlacio milnico in izperimo s čisto vodo. Po vsakem čiščenju ga namažemo s parketno pasto. Ce so se napravile razroke, ga namažemo na spodnji strani z mizarčkim klejem, ki smo mu dodali malo glicerina. Na razpokline prilepimo koščke tkanine. Izvokline povrnamo najhitrejši, če linolej najprej dobro navlazimo, nato pa obtežimo in pusimo, da se posuši.

Dežne plašče iz polivinila moramo večkrat namazati z glicerinom. To najlaže storimo s kosmom vate, ki smo ga ovalzili z njim. Prej moramo odstraniti blatne in vse druge maledze.

Mladostna dvodelna obleka za popoldanske sprehode v toplih dneh

»NOČEM VEČ V ŠOLO«

Letos bo Tonček izpolnil 14. leta. Zelo svojeglav otrok je to. Za delo je priden — prav za vse prime in na kmetiji se kar pozna, če odide fant v solo.

K učenju ga doma niso nikdar vzpodbjali. Kje neki? Oče in mati sta bila preveč zapošljena in preveč starokopitna, da bi razmišljala še o Tončkovem učenju. Komaj sta čakala, da bo sin star 14 let in mu ne bo treba več v šolo. Za Ančko in Mici Jimi ni bilo toliko, bili sta še preotročji za resno delo.

Ko je prišla jesen, pa Tonček ni več vzdral v šolski klopi. Dva ali trikrat jo je mahnil po gobe namesto v šolo, nato pa mu je nekega jutra še oče nagnil, naj mu pomaga pri pospravljanju repe. Fantu ni bilo treba dvakrat reči Tončkov sošolec Miha pa je že čez teden dni prinesel staršem opozorilo učiteljice, naj pride fant takoj v šolo, sicer bo zadevo javila oblastem. Tončku pa šola ni več dišala. Oče mu je skušal prigovarjati, naj le spet gre, saj ga na zimo ne bo več toliko pogrešal, pa vse zaman.

Fant ni hotel več prestopiti praga učilnice. Pouk mu je bil tuj, saj mu že nekaj časa ni več sledil.

»Morda pa ne bo takih sitnosti, saj bo fant kmalu dovolj star, da bo lahko ostal doma,« je mati zagovarjala sina. »Učiteljica nam pa res nič ne more.«

Cez mesec dni je prišel poziv sodnika za prekrške. Obadva, očeta in sina so klicali k zaslišanju. Na vprašanja, zakaj ne gre v šolo, je fant trmasto odgovarjal: »Zato, ker ne grem in tudi ne bom šel!« Oče pa se je izmotaval: »Sin me ne uboga, kaj naj napravim? Ali naj ga zataj ubijem? Izdal pa se je z eno samo besedico: »Za delo pa tudi nekoga potrebujem.« Sodniku je bilo tedaj vse jasno. Očeta je nameraval že oprostiti kazni, zdaj pa je moral vseeno plačati 1800 dinarjev. Cez dva meseca se je prizor pred njim ponovil. Le zaradi denarja je oče skušal vplivati na fant, da bi le hodil v šolo, a bilo je zmanj. Lastne krvide se pri tem ni zavedel, morda pa se je bo zavedel tedaj, ko bo sin spoznal, da je tudi kmetovalcu potreben znanje, če hoče dohitati čas.

J.

Mlada rast

1+3=4 dobro/5) zaledostvo (1)
odlično (5) odlično (5)

trav dobro/4, 4+1

slabof

Franc Bitenc
**ZGODBA o MALEM Jožku
in njegovem črnem
BICKU**

*Kaj pa ti tukaj, mali?

Bil je Strah, prijazni očkov tovariš.

Kje je očka? je planilo iz Jožka.

Očka straži, mali. Ti je dolgčas?

Nemci gredo. Veliko Nemcev. Od drevesa do drevesa ses krivajo. Kje je očka? Da ga ne bodo našli!

Si jih ti videl? Strah se je zazril v Jožka. Ta je samo priškal.

Hitro se vrni! Vrni se na rovt k svojim ovcam! Pazi, da se boš Nemcemogni! Ne smeš se srečati z njimi, si razumel?

In — očka?

Za očka se nič ne boj! Toda na Nemce pazi. In da si ti ne bo Bicek oglašal med potjo! Ovce kar ženi domovi!

Bom, je priškal Jožek.

Se nekaj, Jožek! Strah je sklonil čisto k njemu. *Zelo pogumen si, čeprav si še majhen. Očka bo ponosen nate, ko mu bom vse povедal. Res, cel majhen junak!*

— — —

Cez dve uri je Nemec sprejel pod vrhom planine ogenj iz strojnici. Nikamor niso mogli, samo nazaj. To so tudi storili, toda s seboj so vlekli — ne partizane na

vrvi, kakor so mislili, da se bo zgodilo, temveč svoje mrtve in ranjene.

Malo pred povratkom v dolino se je nemški zaščitnici zazdelo, da je zagledala partizana z ovčjakom, popolnoma črnim ovčjakom. Nekam čudno je tekel tisti *peskoški grmovje*, človek pa je bil čisto majhen, kakor da bi bil še deček.

Po gozdu se je razlegel oster rafal. Jožek je zakrilil z rokami, nato pa je padae na obraz.

Na nemško zaščitnico je zalajala partizanska strojnica. Nemški mitraljezec je spustil orožje in negibno obležal; iz luknjice na čelu je pricurjala kri. Njegovi tovariši so se v naglici umaknili.

Za trenutek je v gozdu zavladala tišina. Prekinilo jo je otočno blejanje. Kakor jek se je razlegalo med smrekami:

*Beeeeee! Beeeeee! Beeeeee! Trije partizani, ki so se pokazali na poti, so sledili temu glasu. Na robu jase so se ustavili. Tam je pred njimi ležal Jožek, ves okrvavljen, mrtve. Ob njem je zvezel Bicek žalostno pel svojo posmrtno pesem edinemu prijatelju v slovo.

Nad mrtvimi sinom je prisegel oče ubijalcem strašno maščevanje.

KONEC

Miha Klinar

Konjiček

Hi, konjiček, hi!
Kaj bi s tem konjičkom?
Zaman opletaš z bičkom!
Konjiček ne zdrvi.

Prav imaš, moj striček!
Konj moj prida ni.
Zato pa bodi ti
Borisov konjiček!

Hi, konjiček, hi!
žene me fantiček
in vihti svoj biček.
Hi, konjiček, hi!

ZA SMEH

TEŽKA NALOGA

Učitelj: »Sest mož je pokosilo travnik v petih urah; v kolikem času bo opravilo isto delo osem koscev?«

Tomaž: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Načrt: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Učitelj: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Tomaž: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Načrt: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Tomaž: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Načrt: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Tomaž: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Načrt: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Tomaž: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Načrt: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Tomaž: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Načrt: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Tomaž: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Načrt: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Tomaž: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Načrt: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Tomaž: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

Načrt: »Tovariš učitelj, če je sest mož-koscev že opravilo delo, potem gre lahko ostalih osem v senco počivati.«

<p

**ODNOSI
MED**

MOJSTRI IN VAJENCI

SO MARSIKJE ŠE NEPRAVILNI

V mnogih primerih ugotavljamo, da odnosi med mojstri in vajenci še niso urejeni. Večkrat še opazimo, da vajencem niso priznane pravice, ki jim pripadajo. Mnogokrat se vajenec zradi ravnanja mojstra čuti manj vrednega. Vajenci ponekod razumejo pod pravilnimi odnosi le to, da se morajo mojstrom vsestransko pokoravati, da ne smejo, v mnogih primerih, imeti niti lastnega mišljenja. Ne mislim tem reči, naj bi vajenci mojstrom ugovarjali pri delu, kajti vsekakor mojstri vedo več in jih vajenci pri delu morajo poslušati; hočem le reči, da bi vajenci lahko smele zastopali prav-

vice, ki jim pripadajo. Tako pa v največ primerih opazimo, da se na tistem pretožujejo, ne upajo pa tega povedati tam in takrat, kadar je to potrebno.

Nekateri mojstri se sicer le na videz branijo vajencev, vendar jih potem vedno sprejmejo, ker jim računa pokaže, da se jim dober vajenec bolj izplača kot pomočnik. Vajencu plačujejo le nagrado, včasih pa mu ne dajo niti tega osnovnega priznanja. Dogaja se, da starši vajencev celo plačajo mojstru, samo da vajenca sprejme in da bi se le-ta nekaj izučil. Vajenec tako dela ves čas v mnogih primerih zastonj. Ta oblika izkorisťanja je pogosta predvsem pri privatnih obrtnikih. Obrtniki sicer pravilno sklenejo z vajencem učeno pogodbo, imajo celo vajenčev podpis o prejeti nagradi, vendar pa nekateri vajenci ta denar »vraca« obrtniku. Zgodilo se je, da so nekateri vajenci sicer povedali, da nagrad ne prejemajo, vendar se mojstri takoj izgovorijo, da dajo denar staršem, ker so se pač tako dogovorili. Tako so vajenci klub temu, da so z zakonom sicer zaščiteni, prepusteni izkorisťanju, starši pa največkrat zagovarjajo mojstre, ker se bojijo, da bi njihovi otroci ostali brez poklica. Vajenci bi se sicer lahko pritožili, vendar se bojijo, da bi ostali brez učnega mesta. Mojster je z raznim listinami in podpis formalno pravno zaščiten za svoja dejanja, vprašanje pa je moralna plat odgovornosti...

Takih primerov izkorisťanja je več. Pri privatnem obrtniku Šlibaru na Jesenicah n. pr. vajenci do nedavnega niso prejemali nagrad; morda se je v zadnjem času že kaj spremenilo? Prav tako pri Šivilji Hrovatovi v Radov-

Aglini upravnik avtobusnega pro-

mata »Transturiste v Škofji Loki je

leta 1954 predlagal upravi Podjetja za

pit promet v Ljubljani in predsedni-

kom takratnih KLO v območju ome-

njenih dolin, naj prispevajo določeni

znesek za redno vzdrževanje sicer pa-

sivne jutranje vožnje iz Loke v Ze-

leznike in Žiri. Na njegovo pobudo je

prišlo do dogovora med »Transturi-

stoma in Podjetjem za pit promet v

Ljubljani ter KLO Selca nad Škofjo

Loko, Zelezniki, Poljane nad Škofjo

Loko, Gorenja vas in Žiri, ki so se

obvezali, da bodo prispevali k vzdrže-

vjanju vseskozi nerentabilne jutranje

vožnje. — Tako je začel voziti jutranji

avtobus 15. marca 1954.

Z novo upravno razdelitvijo so bili

KLO, ki so dogovor podpisali, uki-

njeni, njihovi nasledniki pa niso imeli

možnosti plačevati dogovorjenih pri-

spevkov. Zaradi tega je avtobusno

podjetje »Transturist« odpovedalo do-

govor in s 1. februarjem t. l. bi mora-

li obe jutranji vožnji prenehati. Po-

menje je svoj vozni red v toliko spre-

menilo, da je vozil avtobus en dan v

Zeleznike, drugi dan pa v Žiri. Tako

so dobivali prebivalci obeh dolin pošte

enkrat dopoldan, naslednji dan pa po-

poldan. Ta neprikladni in nesodobni

vozni red avtobusa se je najbolj od-

ražal pri dostavi časnikov in časopisov,

kar dokazujejo številne pritožbe

narodnikov na časopisne uprave in

razna posredovanja v tej smeri, da bi

se sedanje stanje spremenilo na boljše.

Upoštevajoč vse to, bo Podjetje za

pit promet dne 18. t. m. uvelo ob

delavnikih redni prevoz pošte in pot-

nikov z avtobusom, ki bo odhajal iz

Škofje Loke ob 7.15 in bo v Zeleznikih

ob 7.49, od koder se takoj obrne

in je zopet v Škofji Loki ob 8.25, na

to pa nadaljuje vožnjo ob 8.30 in pri-

spe v Žiri ob 9.28, ter se od tod vrača

ob 17.10 in prispe v Škofjo Loko ob

18.08. — Avtobus bo prevažal po-

potnike tudi ob pošte na kolodvor ob

4.20; 4.45; 6.05; 6.45 in 18.45, ter s kol-

odvora v mestu ob 4.33; 5.02; 6.28; 7.01

in 19.15. Avtobus bo imel ugodne zve-

M. J.

za vlaiki.

U. M. J.

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOSTI
FILM

ZADNJA STRAN

Nalahno se je dotaknila fantove široke, lopataste dlani. Pod prsti je začutila obrunke, ki so jih bile njegove roke polne, kožo je imel suho in hrapavo kot svinjsko usnje. Na smehnila se mu je:

"Torej si le prišel?"

"Že včeraj," je rekel in sedel nazaj k peči.

Urša je prinesla večerjo in Ana je sedla k skledi, ne da bi se ji prav ljubilo jesti. Zajela je nekajkrat, odložila žlico in razmotala zavoj. Dala je dekli kupljeno blago in starka ga je obračala od vseh strani, všeč ji je bilo. Ana je spet sedla k skledi, mislila, da bi morala začeti pogovor z bratancem in ji je bilo nerodno, ker ni prav vedela, kaj naj reče. Ali naj mu pove o namenih strica Filipa in o Globočniku? No, časa še dovolj!

Iz zadrege jo je rešil sam, ko je začel govoriti:

"Ali v Železnikih delajo?"

"Ne vem, zdi se mi, da ne veliko... Stiska je vsepovsod v fužini delajo kar naprej, to sem videla."

"Borgelnovi in Košmeljevi najbrž tudi?"

"Da, skoro gotovo."

Beseda jima je potekla. V hiši je vladal prisilen molk. Svet je bil Dominik tisti, ki ga je skušal pretrgati.

"Kako si pa vozila?"

"O, kar dobro. Kobila je tako pametna. Spotoma sem pobrala Sonca, ki je nesel mazilo Brunčarjevemu Tončku."

"Tonček je že umrl," je povedala Urša. "Zvečer mu je zvonilo."

Ana je stresla z glavo, Brunčarica se ji je smilila. V enem letu izgubiti tri otroke, to je vendar preveč!

"Jutri jim boš nesla lonec mleka," je ukazala dekli. "In ko bomo pekli, bomo pripekli zanjo hlebec kruha."

"Usmiljenja so vredni," je sočutno zamrmlala dekla. "Ona je tako jokala, da je niso mogli odtrgati od otroka."

V hiši je bilo čudno prazno in puščobno, Ani se je zdelo, da še nikoli tako. Iz hleva je bilo čuti škripanje vrat, hlapec Joža je šel spati. Ana je opazila, da nikjer ni strica Miklavža in je vprašala po njem.

"Doma je," je povedala dekla, "drži se pa kot huda ura."

Dominik se je zasmiral. "Potem takem je stric še zmeraj stari?"

"Kdo je še naučil starega vola voziti?" je zamrmlala dekla. "Ko bi imel denar, bi ga ne držalo doma, ker pa nima prebtega v žepu, se ne ve kam dejati."

"Dober delavec pa je," je menila Ana proti Dominiku.

"Moj oče tudi tako pravi," je dejal Dominik. "Pravzaprav — škoda zanj."

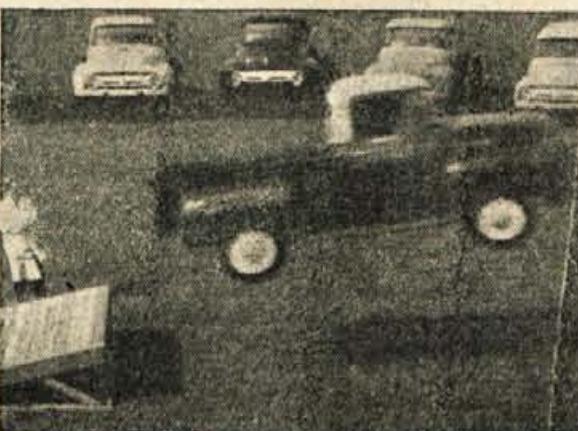
"Bog pomagaj..."

Urša je odšla spati, Ana in Dominik sta sama ostala v hiši. Ana si je skrivaj ogledovala bratanca, ki ga je poznala komaj po imenu. Sicer ga je videla med kropilci in tudi na pogrebu je bil, toda takrat se ni utegnila meniti zanj. Fant se ji je zdel moški in zrel, starejši, kot je bil v resnicu. Obraz je imel širokoličen, koščen, bolj je bil podoben očetu kot materi in ko je govoril, so se mu ob ustih premikali mišični vozli, kakor bi nekaj žvečil. Zaman je iskala na njem znanih, Gašperinovih potez, ves je bil Zgončev, celo brke je nosil kot oče. Tudi črne oči, žive in prodirne, so bile Zgončeve. Sicer pa je bil nizek in čokat, Ana, ki se je vrgla po Gašperinovih, ga je gotovo preraščala za celo glavo. Levo nogo je imel nekoliko ukrivljeno, kakor vsi kovači. Ne, ta bratanec ji ni bil všeč.

IZ DEŽELE

NEOMEJENIH

MOŽNOSTI

Nekateri pravijo, da so Združene države ameriške dežela neomejenih možnosti. Res je, da se tam najde marsikaj nenavadnega, kot je moderna avtomobilска cesta, ki se konča sredi njive (levo spodaj); cesto so zgradili do meje ene izmed zveznih držav, medtem ko je v drugi državi še niso zgradili in farmar mirne orje svoja polja. Ali pa preizkuša-

nje avtomobilov: v posebnih ogromnih hladilnikih jih ohladijo do najnižjih možnih temperatur (slika levo) ali pa jih preizkušajo na nalašč za to narejenih skakalnicah (zgoraj levo).

Res pa je tudi, da v »deželi neomejenih možnosti« vidimo tudi take slike: CAKALNICA ZA TEMNOPOLTE ... (desno zgoraj).

ZGODOVINSKI IN DRUGI FABERKI

Zgodovinski predvodi - fi -

Z GORENJSKE

Gorenjske ANEKDOTE

NOVINARSKA

Svetovnega novinarskega smučarskega prvenstva v Kranjski gori se je udeležil tudi karikaturist zagrebškega »Vjesnika« Otto Reisinger. Potem ko je privozil skozljeli, ga je vprašal novinar Radia Ljubljane:

"Koliko si vozil?"

"Eno minuto..."

"Nikdar ne pretiravaj," se je uprl tisti od Radia. "Tako dobrega časa ni še nihče dosegel."

"Res... res — eno minuto sem vozil, ostalo sem se valjal," ga je šegavo zavrnil karikaturist.

ZGOLJ IZ NAVADE

V Planici je bil vse štiri dni tekmovaln tudi naš znani planinec Jože Cop. Vzdusje je bilo pač tako, da je morda malce preveč pogledal v kozarček.

Ko smo ga vprašali, zakaj je tako dobre volje, je odgovoril:

"Veste, danes sem se pa čisto zamazal (mišljeno je mazanje smuč)."

"Ali samo danes, Joža?"

"Saj jaz ga drugače ne piem, je dejal ampak samo iz navade..."

Po polurni hoji po državni cesti proti Zahodu pridemo iz Kranjske gore do vasi Podkoren, ki leži stisnjena v dolini malega potoka Krotnjaka, katere priteče izpod Korenskega sedla. Vas, z lepimi, zdanimi hišami, je raztegnjena ob državni cesti, ki pelje čez Korensko sedlo v Beljak. Podkoren je znano gorsko letovišče s krasnimi smučskimi tereni in lepimi izletnimi točkami. Vas je starejša naselbina od Kranjske gore, ker je že od nekdaj vodila čez Koren prometna pot na Korosko. Zanimiva je na hiši št. 52 vzdolana spominska plošča Sir Humphry Davyja (1778–1829), znamenitega angleškega kemika in naravoslovca ter oznanjevalca naših gorskih krasot. V Podkorenju je bil rojen Jurij Vole (1805–1885), glavni prevajalec Volfove izdaje Sv. pisma.

V Podkorenju se odcepila cesta proti Ratečam-Planici. Je to zadnja, najvišja ležeča vas Savske doline in leži med potokom Travnjakom in Trebižo. Zaradi dolgotrajnih zim in hladnih poletij pravijo Ratečam tudi Kranjska Sibirija. Kljub temu ne preveč prijaznemu predelu pa spada med najlepše gorenjske pokrajine. Rateška planota je štiri kilometre dolga in en kilometer široka. Ob severni strani jo ščitijo Karavanki, ob južni pa Julijske Alpe. Cepav sta vzhod in zahod odprt, ni tu nikdar hudega vetra.

Kdaj so prišli v te kraje prvi prebivalci, ni točno ugotovljeno. Po ustrem izročilu so bivali tu ljudje že pred našim štetjem. Stari prebivalci v srednjem veku pa niso bili sami svoji gospodarji. Podložni so bili vitezom, ki so gospodarili na utr-

jenem gradu v Beli peči. Ratečani še dobro pomnijo prigovorevanje svojih pradedov, kako hudo tlako so morali delati pri izdanju grajskih poslopij na strmem bregu.

Imed stranskih dolin je najvažnejša Planica. Je to orjaška skalna soteska, ki se začenja ob južni strani Rateč in sega v daljavi šestih kilometrov prav do vznova visokih gora. Na desni strani jo obrobijo Visoka, Sredna in Mala Ponca, ob katerih koncu stoji Strugova Spica. Na lev strani pa se dvigajo Ciprnik, Suh Vrh in Sracnik. Konec Planice je podoben velikanskemu amfiteatru, ki ga obrobijo razčesano čeri Jalovca in ponosne Mojstrovke. Pomembnost daje Planici tudi Savo Dolinka. Prvi izvir je visoko nad Planico v pobočju Ponca (slap Nadlje). Takoj ko voda pride v dolino, ponikne v prodnatem svetu, ki zbirava vodove z Brdov, Voglov, potokov Trebiža in Kravnjaka. Vnovič privire na dan v Strugah kot drugi in pravi izvir Save, ki se takoj s padcem ravnine obrne proti vzhodu. V času visokega vodnega stanja se talna voda na Ledinah dvigne v nestalno Rateško jezero.

V vasi Rateč-Planica je od nekdaj razvilit močan tujski promet, ki privablja v kraj vse leto letoviščarje in turiste. V zadnjih dveh desetletjih pa je Planica postala svetovno znana zimskošportna postojanka, ki se ponaša z izvrstnimi smučskimi tereni in tremi skakalnicami, med njimi eno izmed največjih na svetu. Smučki poleti — skoki prek 100 m — so bili prvič v zgodovini doseženi prav na tej skakalnici.

81. — Kakih deset dni pozneje je bilo v Gavričevi hiši vse narobe. Prejšnji dan so praznovali Stefanovo poroko z Reziko. Svatovanje je trajalo pozno v noč. Danes pa se je gostija nadaljevala. Razgovor se je sukral večidel o groznom hudočestvu, ki so ga pripisovali rokovnički zadruži. Na preiskavi jetniki niso nitičesar izdali, ker niso hoteli spraviti še svojih tovarisev pod vislice. Tudi Poljaka so poklicali v Ljubljane, toda kaj več kot prvi jim ni mogel povediti.

82. — Po obedu sta Stefanova mati in Rezika odšli na vrt. Mati ji je pripovedovala zgodbo svojega življenja: Prvi se je poročila z generalom Basajem. Dala mu je sina Ferdinand. Mož ji je kmalu umrl in iz drugega zakonta z inženirjem Poljakom je njen sin Stefan. Ferdinand je odšel v šole, nato pa stopil v službo v Celju. To je bilo pred desetimi leti. Naenkrat pa se je zgodilo nekaj strašnega in z Ferdinandom se nista več videla.

83. — Nadaljnja Ferdinandova usoda nam je znana. V njegovo življenje je stopil Brnjač. Mati je vedela le to, da se sina obdolžili tatvini, ga vtaknili v vojsko, odkoder je pobegnil. Zakaj je pobegnil in kakšna je bila njegova nadaljnja usoda — tega mati ni mogla sluiti. Prepričana pa je bila, da njen sin ni mogel zagrešiti zločina tatvine. Razgovor je prešel drugam. Pa tudi družba se je vrnila.

84. — Pred vratih se je pojavit neznan človek, ki je hotel po vsej sili govoriti s Poljakom. Čez nekaj časa se je vrnil Stefan ves bled. »Rokovnjače moram iti lovit,« dejže ženi, ki se močno prestraši. »Stefan, ostani doma, nikamor ne pojdi!« ga presi. Obljubil ji je, da sam ne bo šel, vendar morata takoj odpotovati na Kolovec. Poslovila sta se od družbe in se odpeljala proti domu.